

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้าน
กลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกताल
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

**STUDENTS' ETHICS PROMOTION USING APPLIED KLONG YAO
LOCAL MUSIC : A CASE STUDY OF BAN SAMEAD KHOKTAL
SCHOOL UNDER BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1**

วิทยานิพนธ์

ของ

สมพงษ์ กล้าแข็ง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มกราคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้าน กลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1		
ผู้วิจัย	สมพงษ์ กล้าแข็ง		
กรรมการควบคุม	ดร. สาธิต ผลเจริญ	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส สว่างทัฬห	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออง ภูเงิน	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ 2) ศึกษาวิธีการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนในโครงการ จำนวน 60 คน ผู้ปกครอง จำนวน 60 คนและครูผู้สอน จำนวน 28 คน จำนวนทั้งสิ้น 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ประเภทคือ แบบสอบถามแบบและสังเกตพฤติกรรมในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลจากการศึกษาพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม คือ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและหมู่คณะจะมาพร้อมๆกันและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความกตัญญูสะท้อนจากพิธีการไหว้ครู การทำความเคารพต่อเครื่องดนตรี ทั้งก่อนการแสดงและหลังการแสดง ความสะอาด นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำความสะอาดอุปกรณ์ดนตรีห้องเก็บอุปกรณ์ดนตรีและบริเวณ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ความขยัน นักเรียนมีความขยันขันแข็งในการฝึกซ้อมดนตรีมีความมานะอดทนถึงแม้จะเหนื่อยก็ไม่ท้อ มีความสุภาพอ่อนโยนต่อผู้ใหญ่ ต่อเพื่อนนักเรียนและชุมชน มีความสามัคคีระ ไม่ก้าวร้าวรุนแรง พุดจาสุภาพไพเราะ ความสามัคคี นักเรียนมีความสมัครสมานสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในหมู่คณะเพื่อให้ให้การทำงานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงได้ ความประหยัด

นักเรียนช่วยกันรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนใช้สิ่งของอย่างระมัดระวังเพื่อให้ใช้ได้นานคุ้มค่าถ้า
ชำรุดก็ช่วยกันซ่อมให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ความมีน้ำใจ นักเรียนคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ในวงดนตรี รุ่นพี่ช่วยฝึกสอนให้รุ่นน้อง รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์
ส่วนรวม ความมีระเบียบวินัย คือ การช่วยเหลือกันในหมู่คณะในการยกอุปกรณ์ดนตรีมาแสดงทั้ง
ก่อนการแสดงและหลังการแสดง นักเรียนจะช่วยกันนำอุปกรณ์ไปเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบ
เรียบร้อย มาฝึกซ้อมโดยพร้อมเพรียงกันและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและของชมรม
ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ที่ได้ตกลงร่วมกันอย่างเคร่งครัด

2. ศึกษาวิธีการเรียนการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์โรงเรียนบ้านเสม็ดโคก
ตาล ผลการศึกษาพบว่า มี 3 วิธี คือ

2.1 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอน สร้างความรู้ความเข้าใจ สอนให้รู้หลักทฤษฎี
กฎเกณฑ์ ระเบียบ วิธีเลือกลักษณะของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นและรูปแบบการบรรเลง

2.2 พี่สอนน้อง รุ่นพี่ที่มีความชำนาญ โดยการเรียนรู้จากครูผู้สอนและฝึกซ้อมด้วย
ตนเอง จะเป็นผู้สอนรุ่นน้อง ๆ ต่อไป

2.3 ฝึกฝนเรียนรู้ด้านการออกภาคสนาม เป็นวิธีการเรียนการสอนดนตรีพื้นบ้านด้วย
การปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง ทำให้เกิดทักษะ เกิดความชำนาญ และสามารถนำดนตรีพื้นบ้าน
กลองยาวประยุกต์ไปแสดงในชุมชนได้ เช่น งานทอดผ้าป่า งานทอดกฐิน งานอุปสมบท เป็นต้น

ในการเรียนการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล
ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอนให้ความรู้และครูจะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมการ
สอนดนตรี ให้คำชมเชยยกย่องในกรณีที่นักเรียนทำได้ดี ทำถูกต้อง ถ้าทำยังไม่ได้หรือทำได้ไม่ดีพอ
คุณครูก็จะให้กำลังใจและให้พยายามต่อไป และปลุกฝังให้ฝึกปฏิบัติเป็นประจำอย่างต่อเนื่องจน
เป็นกิจนิสัย

TITLE	Students' Ethics Promotion Using Applied Klong Yao Local Music : A Case Study of Ban Samead Khoktal School under Buriram Primary Educational Service Area Office 1		
AUTHOR	Sompong Klakheang		
ADVISORS	Dr. Satit Pholchareon		Thesis Advisor
	Associate Professor Dr. Jarous Sawangtap		Co-advisor
	Assistant Professor La-ong Phu-ngen		Co-advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2013

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the students' behaviors' from ethics promotion using applied Klong Yao local music, and 2) to explore the teaching techniques of applied Klong Yao local music of Ban Samead Khoktal School.

The target groups were 60 students, 60 guardians, and 28 teachers, in a total of 148.

The research instruments were divided into two kinds: behavioral observation form, and questionnaire. The statistics used to analyze the data collected were frequency percentage mean and content analysis. The findings were as follows:

1. The students' behaviors from ethics promotion using applied Klong Yao local music were found that students practiced with desired behaviors. They had moral ethics with self-honest and groups by training together and responsibility with their resigned duties. The faithfulness were reflected by paying respect to teacher ceremony, and paying homage to music tools before and after performance. The students' clearness were assisted one other in cleaning music tools both keeping room and school surrounding regularly. Students were industrious and patient in training without discouraging. They were polite to seniors, friends, and community respecting, aggressiveness, polite speech, and solidarity.

They were solidarity by knowing their role, helping their groups for pushing their tasks moving forward. Students shared their duties to prevent school properties carelessly.

In case of damage, they repaired to be used. They had moral support in helping each other in their band. The seniors helped juniors, sharing, sacrificing their own happiness for public advantages. They helped each other in carrying music before and after performances, and keeping them tidy, they came to train and operated with school regulations, and local music clubs agreeing seriously.

2) The teaching techniques of applied Klong Yao local music of Ban Samead Khoktal School were as follows :

2.1 Local wisdom teachers taught, made body knowledge by leading to know the theory principles, roles, regulations, techniques to select each of music tools, and performing model.

2.2 Senior teaches junior ; - the competent seniors who learned from the local wisdom teachers and trained themselves regularly will further teach the juniors.

2.3 The techniques to be competent training were performed frequently, repeatedly, and regularly. These lead to be competent until making the band and taking to perform in community, such as the off-season offering of robes and other needs to monks, the present robes to monks, and Buddhist ordination, etc.

In teaching-learning the applied Klong Yao local music of Ban Samead Khoktal School, the local wisdom teachers provided body knowledge to students to do correctly good. In case of lacking of performances or moderate usage, teachers gave them moral support and further tried and cultivated continually to be their daily routines.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร. สาทิต ผลเจริญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส สว่างทัฬห ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออง ภู่งเงิน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรานีพันธ์ จารุวัฒนพันธ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิต วิทยาลัยที่เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายกนก คีมี ผู้อำนวยการ โรงเรียน บ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดร. สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และนายสุรเทพ ไชยสาร ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน บ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่เอื้ออำนวย ความสะดวกในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดจากการกระทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็น เครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้คำแนะนำให้เกิด สติปัญญา ความรู้และวิชาชีพตลอดจนชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

สมพงษ์ กล้าแข็ง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	16
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และความกตัญญู	25
แนวคิดทฤษฎีการละเล่นพื้นบ้าน	26
แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้านเข้าสู่การศึกษาของชาติ	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
งานวิจัยในประเทศ	38
งานวิจัยต่างประเทศ	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
กลุ่มเป้าหมาย	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล	52
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการวิจัย	58
วิธีดำเนินการวิจัย	58
สรุปผลการวิจัย	59
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	63
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	63
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	73
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	78
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	88
ภาคผนวก ง ประวัติครุภูมิปัญญาท้องถิ่น	93
ภาคผนวก จ ภาพกิจกรรม	96
ประวัติย่อของผู้วิจัย	103

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	51
2 พฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดนตรีพื้นบ้าน กลองยาวประยุกต์	54
3 วิธีการเรียนการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ โรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล	56
4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	89

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	12
2 องค์ประกอบความสามารถและลักษณะที่พบในตัวผู้เรียนตามทฤษฎี	15
3 แผนผังการตั้งขบวนการกลองยาวประยุกต์ของบ้านเสม็ดโคกตาล	36

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความก้าวหน้าทางการสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัด ซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต ความเป็นอยู่และโครงสร้างของสังคมไทยในระดับต่าง ๆ สิ่งอำนวยความสะดวกสบายแก่มนุษย์เกิดขึ้นมากมาย วัฒนธรรมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทยถูกเบียดเบียนไปสู่ระบบใหม่ที่เป็นความเจริญทางด้านวัตถุ ทำให้มนุษย์เห็นแก่ตัวมากขึ้น และทิ้งความชอบธรรมนำความเลื่อมโทรมมาสู่สังคม คุณธรรมจริยธรรมของบุคคลขาดหายไป ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหามากมาย จนกลายมาเป็นปัญหาของชาติบ้านเมืองและกลายเป็นปัญหาสังคม นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เพราะขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจและคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม มีการเอารัดเอาเปรียบ มักใช้เงิน เกียรติยศและวัตถุเป็นเครื่องวัดคุณค่าของคน ผู้ที่มีโอกาสก็จะพยายามกอบโกยผลประโยชน์ส่วนที่ค้อยกว่าก็ต้องพยายามดิ้นรนเพื่อปากท้องมากขึ้น จนต้องไปกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายเพื่อความอยู่รอด บางคนพยายามสร้างโอกาสจนเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น อาชญากรรม คอร์รัปชัน การค้าประเวณี โรคเอดส์ การฆ่าตัวตาย สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เป็นต้น (วนิดา สุทธิสมบุรณ์ และคณะ. 2544 : 419)

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองและครอบครัวต้องดิ้นรนทำงานจนตัวเป็นเกลียวเพื่อให้มีรายได้มากพอในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อหมดฤดูการทำนาคนวัยทำงานก็เดินทางไปหาทำงานในเมืองหลวงหรือตามเมืองใหญ่ ๆ เพื่อนำเงินรายได้มาจุนเจือครอบครัว โดยทิ้งให้เด็กและเยาวชนอยู่บ้านโดยลำพังหรืออยู่กับคนสูงอายุ (ปู่ย่า ตายาย) ส่งผลให้เด็กขาดความอบอุ่นและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่ดี เช่น ดิตยาเสพติด คบเพื่อนเกเร เป็นต้น ทั้งนี้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ทางโรงเรียนได้พยายามจัดการเรียนการสอนหรือจัดระบบดูแลช่วยเหลือเด็กขึ้น แต่เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเชิงวิชาการซึ่งไม่ได้เน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเด็ก ดังนั้น การแก้ปัญหาด้วยวิธีดังกล่าวจึงยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวประกอบกับนโยบายของรัฐที่กำหนดให้แต่ละชุมชนได้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเพื่อสร้างความรู้สึกรักและหวงแหนท้องถิ่นให้กับเด็กและเยาวชน ทางกลุ่มผู้ปกครอง ปราชญ์ชาวบ้านและครูผู้สอนจึงเห็นควรให้มีการค้นหารูปแบบวิธีการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณธรรม

จริยธรรมและคุณลักษณะนิสัยของเยาวชน โดยใช้การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยดนตรีพื้นบ้าน เป็นสื่อเพื่อให้เด็กมีความอดทน มีสมาธิ และมีระเบียบวินัย อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์การสืบทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เด็กรุ่นใหม่เพื่อสร้างความรู้สึกรักหวงแหนในประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตนเอง นอกจากนี้กระบวนการและวิธีการที่ได้ยังจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนต่อไป

กระบวนการพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นประโยชน์ต่อ ตนเองและสังคมได้นั้น ต้องใช้กระบวนการหลายประการ กระบวนการหนึ่งที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษาซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้า ท้นการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบ วินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นวิธีหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาประเทศประสบ ผลสำเร็จ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่เกิดขึ้นในหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าไปด้วยดี ด้วยประชากรที่มีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ ดังกำหนดไว้ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้เน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เกี่ยวกับคุณภาพของคนและสังคมไทย ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพและสังคมไทยสู่สังคม แห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องเรื่องการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้อของคนทุกกลุ่ม ทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้ความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต ประกอบกับนโยบายสังคมของรัฐบาล ที่เน้นเรื่องในการสร้างสังคมเข้มแข็งที่คนในชาติอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์ บนพื้นฐาน ของคุณธรรม ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มี สันติสุขอย่างยั่งยืนบนฐานของวัฒนธรรมไทย เพื่อเชิดชูคุณค่าและจิตวิญญาณของความเป็นไทย ตลอดจนสร้างความสามัคคี เอื้ออาทร สมานฉันท์ของสังคมและประเทศชาติ เร่งรัดการปฏิรูป การศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและส่งเสริมบทบาทของ ครอบครัวและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีสันติสุขอย่างยั่งยืน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

(2542 : 3) ยังได้กล่าวไว้ในหมวด 3 มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยหนึ่งที่มีหน้าที่ดูแลการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนทุกคนในวัยการศึกษาภาคบังคับให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีสวัสดิการที่ดี และพร้อมที่จะพัฒนา ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีมาตรการส่งเสริม และจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วินัย กีฬา ทักษะชีวิต หลีกเลี่ยงปัญหายาเสพติด และโรคเอดส์ ตลอดจนส่งเสริม ความเป็นเลิศด้านวิชาการ โดยมอบหมายให้โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ จัดการศึกษาให้สมดุลกันให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ การจัดเป็นกระบวนการรู้ มุ่งหมายพัฒนาให้มีคุณภาพโดยยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด และผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนมีการปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ใน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2544 : 3)

ปัจจุบันคุณธรรมจริยธรรม เป็นเรื่องที่ได้รับการกล่าวถึงกันมากเมื่อใดก็ตามที่ สภาพสังคมเกิดความสับสนวุ่นวาย ขาดความสงบสุขอันเนื่องมาจากความประพฤติกหรือการปฏิบัติ ที่ไม่เหมาะสมของสมาชิกบางคน บางกลุ่มในสังคมก็จะมีวิเคราะห้วิจารณ์กล่าวโทษกันว่า เป็นเพราะคนไทยในปัจจุบันขาดคุณธรรมจริยธรรม ปราบฏการณ์เช่นนี้อาจนับได้ว่าเป็นปัญหา สังคมลักษณะหนึ่งที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ ปัจจัยประการที่หนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลง ทางสังคมอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้กระแสวัฒนธรรมตะวันตกแพร่ระบาดเข้ามาในสังคมไทยอย่างรวดเร็ว ผลกระทบของปัจจัย เหล่านี้ส่วนหนึ่งจะปรากฏออกมาในลักษณะของการที่บุคคลมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้นและมี แนวโน้มที่บุคคลบางคนจะกระทำทุกวิถีทางเพื่อแสวงหาความสุขและผลประโยชน์ส่วนตนโดยไม่ คำนึงถึงความทุกข์ยากและความเดือดร้อนของบุคคลอื่น จึงควรปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง หันมา ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องดีงามตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับและต้องการให้มากขึ้น (กรมวิชาการ. 2544 : 1)

สภาพปัจจุบันการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขำบุรีรัมย์เขต 1 โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีการจัด

กระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา โดยการส่งเสริมกีฬาและดนตรีในสถานศึกษาโดยบูรณาการสาระการเรียนรู้อย่างผสมผสานและต่อเนื่อง โดยเฉพาะดนตรีและกีฬาพื้นเมือง การบูรณาการด้านดนตรี กีฬา จะส่งผลต่อการพัฒนา ศักยภาพทางกายให้มีรูปร่างแข็งแรง และส่งเสริมต่อการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความเข้มแข็งที่จะต่อต้านด้านอบายมุขทั้งปวง เพื่อเติบโตเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ มีพลังสมองที่จะสร้างสรรค์คุณประโยชน์ต่อประเทศชาติในอนาคต

ดนตรีที่มาจากการเล่นพื้นบ้านเป็นดนตรีที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความเชื่อและนิสัยใจคอของชาวบ้าน เพราะเหตุนี้ดนตรีที่มาจากการเล่นพื้นบ้านจึงสามารถเข้าถึงและครองใจชาวบ้านได้มากกว่าดนตรีที่มาจากกิจกรรมประเภทอื่น เนื้อหาสาระของดนตรีที่มาจากการเล่นพื้นบ้านมีทั้งให้ความรู้และความบันเทิง เป็นต้นว่า ความรู้เกี่ยวกับทางโลก ทางธรรม เป็นการสั่งสอนให้คนประพฤติในสิ่งดีงามและการดำเนินชีวิตในวิถีที่ถูกต้อง การเล่นพื้นบ้านยังเป็นอาหารหูและอาหารใจที่วิเศษสุด ถ้าชาวบ้านได้ฟังดนตรีจากการเล่นพื้นบ้านที่ชาวบ้านเข้าใจและซาบซึ้งแล้วไซ้ชาวบ้านก็จะมีความสุขที่ดี คือมีความสุขใจแล้วจะมี ส่วนช่วยสุขภาพทางกายที่ดีด้วย เมื่อชาวบ้านมีสุขภาพดีทั้งทางกายและใจก็จะเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของครอบครัวและของประเทศชาติ สามารถทำมาหาเลี้ยงครอบครัวให้อยู่ดีมีสุขได้ เมื่อครอบครัวอยู่ดีมีสุข ประเทศชาติก็จะมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองส่งผลดีต่อกันเป็นลูกโซ่ ฉะนั้นดนตรีและการเล่นพื้นบ้านจึงมีความสำคัญและมีประโยชน์ยิ่ง (เจริญชัย ชนไพโรจน์. 2526 : 11) การศึกษาดนตรีพื้นบ้านและการเล่นพื้นบ้านจึงเป็นการศึกษาอารมณ์แก่นแท้ของมนุษย์เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์สังคมของมนุษย์ตลอดจนวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมนั้นๆ ซึ่งการจัดการศึกษาให้ "ได้ผลดีในลักษณะที่สามารถจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้จะต้องอาศัยความร่วมมือ การมีส่วนร่วมอย่างมุ่งมั่นและจริงจังจากสังคมและชุมชน โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง การส่งเสริมการเรียนรู้จากผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาโดยการใช้ดนตรีพื้นบ้านเป็นกิจกรรมหนึ่งในการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว เพราะดนตรีเป็น ศิลปะการแสดงที่มีอิทธิพลต่อชีวิตชีวิตของคนเรา สามารถนำดนตรีมาขัดเกลาจิตใจนักเรียนให้เป็น คนมีคุณธรรมจริยธรรม มีความสัมมาคารวะ มีความสุภาพอ่อนโยน มีระเบียบวินัย มีความเคารพ เชื่อฟังครูอาจารย์

วันแม่แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2547 ได้มีการประกวดกลองยาวขึ้น ณ ที่หน้าที่ว่าการอำเภอเมืองบุรีรัมย์ โดยมีวงกลองยาวจากที่ต่าง ๆ มาร่วมแข่งขันเป็นจำนวนมาก หนึ่งในนั้นก็มียวงกลองยาวจากบ้านเสม็ดโคกตาลมาร่วมการแข่งขันด้วย ได้แสดงฝีมืออย่างเต็มที่จนชนะใจกรรมการ ได้รับรางวัลชนะเลิศประเภทกลองยาวประยุกต์ (รายงานผลการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล. 2553)

ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล ได้เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน จึงได้นำคนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของบ้านเสม็ดโคกตาล มาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพราะว่าทางชุมชนมีความสามารถทางด้านนี้ เพราะมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถทางด้านคนตรีพื้นบ้าน และเด็กนักเรียนมีความสนใจ จึงได้เชิญครูภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มาเป็นครูสอนคนตรีพื้นบ้านให้กับทางโรงเรียนเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษา ให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและศักยภาพของชุมชน จึงได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาโดยนำคนตรีพื้นบ้านที่มีอยู่ในบ้านหรือเขตบริการของโรงเรียนมาใช้ในการแก้ปัญหาเด็กขาดคุณธรรมจริยธรรมทักษะการดำรงชีวิตในสังคมและการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์
2. เพื่อศึกษาวิธีสอนคนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อทราบพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์
2. ทำให้ทราบวิธีการสอนคนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้เป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย นักเรียนที่สมัครเข้าโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ จำนวน 60 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 60 คน และครูผู้สอน จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 148 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **วิธีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม** หมายถึง วิธีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2. **คุณธรรมและจริยธรรม** คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์ โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัสซึ่งจะแสดงออกมาโดยการกระทำทางกาย วาจา และจิตใจของแต่ละบุคคล จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในสิ่งที่ควรปฏิบัติที่ค้ำจุนเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับชมชอบหรือยอมรับของสังคม

คุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ และความกตัญญู ดังนี้

2.1 ความขยัน หมายถึง ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกต้องควร สู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ นักเรียนมีความมานะพยายาม ขยันมาฝึกซ้อมมีความอดทนอดกลั้น ถึงแม้จะเหนื่อยก็ไม่ท้อ

2.2 ความประหยัด หมายถึง หมายถึง การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย นักเรียนใช้เครื่องดนตรีอย่างระมัดระวัง รู้จักซ่อมแซมเครื่องดนตรีเมื่อชำรุด รู้จักฐานะการเงินของตนคิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ

2.3 ความซื่อสัตย์ หมายถึง มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครู และเพื่อนร่วมงานไม่พูดจาโกหก หรือให้ร้ายผู้อื่น ไม่ลักขโมยเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียง หรืออคติ ไม่ใช้เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง

2.4 ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศ โดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบของแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเอง ต่อชมรมคนตรีพื้นบ้าน และสังคม จัดเก็บเครื่องดนตรีอย่างเป็นระบบ มีความตรงต่อเวลาไม่เข้าเรียนสาย เคารพสิทธิของผู้อื่น และทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา

2.5 ความสุขภาพ หมายถึง ความอ่อนนุ่มถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ แต่งกายสะอาด พุดจาไพเราะอ่อนหวาน มีสัมมาคารวะมีความสุภาพอ่อน โยงกับบุคคลทั่วไป นิสัยเรียบร้อยไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจ่มผู้อื่นทั้ง โดยวาจาและท่าทางเป็นผู้มีมารยาทดีงามวางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

2.6 ความสะอาด หมายถึง การรักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ดูแลรักษาเครื่องดนตรีให้สะอาด รักษาความสะอาดของโรงเรียน ผีกฝนจิตไม่ให้ขุ่นมัว มีความร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจ มีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

2.7 ความสามัคคี หมายถึง มีความสมัครสมานสามัคคีคอยช่วยเหลือกันในหมู่คณะ การเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและจัดการความขัดแย้งได้ เป็นผู้ที่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด และความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

2.8 ความมีน้ำใจ หมายถึง การเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รุ่นพี่ช่วยสอนคนตรีให้รุ่นน้อง รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน และมีความรักเมตตากรุณาต่อสัตว์

2.9 ความกตัญญู หมายถึง การรู้จักคุณคนและรู้จักตอบแทนผู้มีบุญคุณ นักเรียนปฏิบัติต่อครูและครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความเคารพ ยกย่องเชิดชูเกียรติครูอาจารย์ ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญาในการช่วยเหลือสถานศึกษาที่ให้ความรู้

3. คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ หมายถึง คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 1

4. นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 30 คน ในปีการศึกษา 2553 - 2554

5. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 30 คน ในปีการศึกษา 2553 - 2554

6. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 60 คน

7. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 28 คน

8. วิธีการสอนดนตรี หมายถึง การสอนดนตรีที่บ้านคลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

9. วิธีการจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การจัดกิจกรรมดนตรีที่บ้านคลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และครูจะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ประกอบไปด้วย การให้คำชมเชยยกย่อง และปลุกฝังให้เป็นกิจนิสัย ถ้านักเรียนทำได้ดีและทำได้ถูกต้อง ถ้ายังทำไม่ได้ครูก็จะส่งเสริมให้กำลังใจและให้พยายามต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้าน กลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
3. คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และความมกัตถุญ
4. แนวคิดทฤษฎีการเล่นพื้นบ้าน
5. แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้านเข้าสู่การศึกษาของชาติ
6. ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

การพัฒนาทางคุณธรรมจริยธรรมและการเรียนรู้ทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น มีการกล่าวถึงทั้งทางทฤษฎี จิตวิทยาและแนวคิดของนักการศึกษา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แต่ละทฤษฎีมีข้อตกลงเบื้องต้นแตกต่างกัน ในการนำมาใช้จึงไม่มีทฤษฎีใดที่มีความสมบูรณ์ในตัว การใช้ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติจึงต้องพิจารณาทั้งจุดเด่นและข้อด้อยของทฤษฎีนั้น ๆ แล้วนำมาบูรณาการกับทฤษฎีอื่น ๆ เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและลดข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้น ในที่นี้จะเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget) เป็นนักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ (กรมวิชาการ. 2541 : 38 – 39) กล่าวไว้ว่า ผู้ริเริ่มทางความคิดที่ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาแบ่งออกเป็น 4 ขั้นคือ

1. ขั้นรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensory Motor Operation)
2. ขั้นเริ่มคิดด้วยญาณ (Pre-operational Thinking)
3. ขั้นคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operational Thinking)
4. ขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา (Formal Prepositional Thinking or Formal Operational Thinking)

จากพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง 4 ขั้น เพียเจต์ ได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 ขวบ เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด มีแต่ความต้องการทางร่างกาย เด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวนั่นเอง
2. ขั้นฝึกคำสั่ง อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 2 – 8 ปี ในขั้นนี้เด็กจะสามารถรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อผู้อื่น รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่ เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งเด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นเริ่มคิดด้วยญาณ (Pre-Operational Thinking)
3. ขั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการในขั้นนี้จะมีตั้งแต่เด็กอายุ 8 ปีขึ้นไป เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นคิดด้วยรูปธรรม (Late Concrete Operational Thinking) และขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา (Formal Operational Thinking) ซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจและตั้งเกณฑ์ที่เป็นตัวของตัวเองได้

ผลจากการศึกษาวิจัยในระยะเวลาต่อมา เพียเจต์ ได้ตั้งเกณฑ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ 6 เกณฑ์ คือ

1. การตัดสินใจจากเจตนาของการกระทำ (Intentional in Judgment) เด็กเล็กจะตัดสินใจจากกระทำจากปริมาณสิ่งของของส่วนเด็กโตจะตัดสินใจจากเจตนาของการกระทำ
2. การตัดสินใจเกี่ยวโยงสัมพันธ์จากผู้อื่น (Relativism in Judgment) เด็กเล็กจะตัดสินใจการกระทำโดยยึดเอาความเชื่อ ความเห็นชอบของผู้ใหญ่ว่าถูกต้อง ในขณะที่เด็กโตจะยึดเอาเหตุผลและสถานการณ์ประกอบการตัดสินใจ

3. ไม่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ (Independence of Sanction) เด็กเล็กจะตัดสินใจว่าดีหรือไม่ดี เพราะถูกลงโทษ แต่เด็กโตจะตัดสินใจการกระทำดีหรือไม่ดีเพราะสิ่งนั้นไปขัดกับเกณฑ์และเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น

4. ใช้ระบบการแก้แค้น (Use of Reciprocity) เด็กเล็กใช้น้อยกว่าเด็กโต

5. ใช้ในการลงโทษเพื่อคืนดี (Use of Punishment as Restitution and Reform)

เด็กเล็กจะสนับสนุนการลงโทษ การลงโทษอย่างหนักเพื่อแก้แค้น แต่เด็กโตไม่ค่อยเห็นด้วย

6. หลักธรรมชาติของความโหดร้าย (Nations Views of Misfortune) เด็กเล็กจะถือว่าการทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษจากพระเจ้า

จากแนวคิดทฤษฎีทำให้เข้าใจการพัฒนาการและสามารถส่งเสริมนักเรียนได้ถูกต้อง เช่น การคิดด้วยรูปธรรมและขั้นคิดตามแบบแผนซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ประกอบการตัดสินใจ และตั้งเกณฑ์ที่เป็นตัวของตัวเองได้ ในกรอบการดูแลของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลห์ลเบิร์ก

โคลห์ลเบิร์ก (Kohlberg) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน (กรมวิชาการ. 2541 : 39) เชื่อว่า การพัฒนาการทางสติปัญญาและอารมณ์เป็นรากฐานของการพัฒนาการทางจริยธรรม นอกจากนี้ โคลห์ลเบิร์ก ยังได้พบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับลักษณะอื่น ๆ ของมนุษย์ ในการศึกษา ผลงานของนักวิจัยต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับระดับสติปัญญาทั่วไป และความสัมพันธ์ของจริยธรรมกับความสามารถที่จะรอผลที่ดีกว่าในอนาคตแทนที่จะรับเอาผลที่เล็กน้อยกว่าในปัจจุบันหรือในทันที ซึ่งลักษณะนี้เรียกว่าลักษณะมุ่งอนาคต ผู้ที่มีจริยธรรมสูง ยังเป็นสมาชิกที่ดี ยังมีความสามารถควบคุมอารมณ์ของตน มีความภาคภูมิใจตนเองและสภาพแวดล้อมสูงกว่าผู้ที่มีจริยธรรมต่ำ โคลห์ลเบิร์ก ได้สรุปว่าความเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงเกิดจากความสามารถในการเพ่งความสนใจที่กฎเกณฑ์และมีความสามารถในการควบคุมตนเองในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปด้วย นอกจากนี้ โคลห์ลเบิร์ก ยังได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของเพียเจต์ และพบความจริงว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์ในบุคคลอายุ 10 ปี เป็นส่วนมาก แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอน จากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี และการใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมแสดงให้เห็นถึง ความเจริญทางจิตใจของบุคคลได้อย่างมีแบบแผน และยังสามารถเข้าใจ พฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เหตุผลเชิงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเป็นเรื่อง ทำนายพฤติกรรม เชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นในสถานการณ์แต่ละชนิดได้อีกด้วย และจากการศึกษา พัฒนาการ ด้านจริยธรรมโดยวิเคราะห์คำตอบของเยาวชนอเมริกันอายุ 10 – 16 ปี เกี่ยวกับเหตุผล

ในการเลือกทำพฤติกรรมอย่างหนึ่งในสถานการณ์ที่ขัดแย้งระหว่างความต้องการส่วนบุคคลและกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม โคห์ลเบิร์ก แบ่งจริยธรรมออกเป็น 6 ชั้น 3 ระดับ เรียงตามอายุของผู้ให้เหตุผลนั้น ๆ การพัฒนาการทางจริยธรรม ทั้ง 6 ชั้น 3 ระดับดังกล่าว สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ อายุ 2 – 7 ปี	ระดับก่อนเกณฑ์ อายุ 2 – 10 ปี การกระทำของเด็กในขั้นนี้มีความมุ่งหมายเพื่อหลบหลีกการถูกลงโทษ และการแสวงหารางวัล เด็กถือว่าการที่คนอื่นกระทำตามที่เขาต้องการนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แม้ว่าการกระทำนั้นจะขัดกับบุคคลอื่น ชอบแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกันโดยไม่ให้เสียเปรียบกันด้วย
ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล อายุ 7 – 10 ปี	ระดับตามเกณฑ์ อายุ 10 – 16 ปี เป็นระดับที่เด็กทำตามสังคม ประเพณี กฎหมาย ศาสนา โดยจะควบคุมความประพฤติจากการติชมของสังคม การกระทำจำเป็นไปตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเพื่อน ดังนั้น การเลียนแบบจึงมีมาก แม้ว่าแบบอย่างนั้นจะขัดกับสังคมก็ตาม ต่อมาจึงตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนตามกฎหมาย
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ อายุ 10 – 13 ปี	
ขั้นที่ 4 หลักการทำหน้าที่ของสังคม อายุ 13 – 16 ปี	
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา อายุ 17 ปีขึ้นไป	
ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล	ระดับเหนือเกณฑ์ อายุ 16 ปีขึ้นไป เด็กจะมีจริยธรรมในขั้นสูงสุด คือ มีการกระทำที่แยกตนออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่นในการตัดสินใจขัดแย้งต่างๆ จะต้องนำมาวิเคราะห์ด้วยตนเองก่อนแล้วจึงตัดสินใจ โดยคำนึงถึงความสำคัญและประโยชน์สูงสุดของสังคม ไม่รู้กลัวสิทธิของคนอื่น

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจต์ และ โคห์ลเบิร์ก มีแนวคิดเชิงสัมพัทธ์นิยม (Relativism) ซึ่งเชื่อว่าวัฒนธรรม กาลเวลา และสิ่งอื่น ๆ เป็นปัจจัยของจริยธรรม หรือจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์และองค์ประกอบอื่น ๆ พัฒนาการทางจริยธรรมจึงเน้นถึงสติปัญญา เพียเจต์ เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการปรับตัวและเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างสติปัญญากับสถานะแวดล้อมที่จะทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ พัฒนาการมีความต่อเนื่องและเจริญขึ้นตามวุฒิภาวะ โคห์ลเบิร์ก เชื่อว่าจริยธรรมของมนุษย์มีพัฒนาการตามระดับวุฒิภาวะ เพราะเกิดจากระบวนการทางปัญญา ซึ่งมีการเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาจริยธรรมแต่ละขั้นไม่สามารถเกิดจากการท่องบ่นสั่งสอน แต่เป็นผลจากการใช้ปัญญาไตร่ตรอง จึงต้องอาศัยข้อมูลประกอบซึ่งได้จากความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และข้อมูลที่เกิดจากประสบการณ์ทางสังคมที่ได้รับใหม่จากการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับผู้อื่น ซึ่งมีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าตน 1 ขั้น แล้วนำข้อมูลมาจัดระบบความคิด ความเข้าใจของตนเองเกิดเป็นโครงสร้างความคิดใหม่ที่มีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้น การที่เด็ก โตขึ้นผู้ใหญ่จะปฏิบัติต่อเด็กเปลี่ยนไป เช่น การพูดคุย การแสดงความคิดเห็น การสื่อสาร ดังกล่าว เป็นการหล่อหลอมทางสังคมที่ช่วยพัฒนาระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยเช่นกัน

ซานบอร์น (Sanborn. 1973 : 13, อ้างถึงใน ; กรมวิชาการ. 2541 : 43) ซึ่งพบว่าเด็กอายุ 7 ปี ร้อยละ 93 จะมีพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับที่ 1 ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 เด็กอายุ 16 ปี จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับที่ 2 ขั้นที่ 3 และ 4 รวมร้อยละ 59 และระดับที่ 3 ขั้นที่ 5 และ 6 ร้อยละ 26 ซึ่งจะช่วยให้ นักการศึกษาสามารถพัฒนาจริยธรรมให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะทางปัญญา โดยคำนึงถึงระดับพัฒนาการทางสติปัญญาและระดับการศึกษา ดังนั้น ในวัยเด็กที่ยังไม่เข้าใจภาษาพูดดีพอ พ่อแม่ต้องให้การอบรมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจต้องมีการจูงใจด้วยการให้รางวัล และการลงโทษ เมื่อเด็กโตสามารถใช้สัญลักษณ์และคาดหวังเกี่ยวกับผลการกระทำของตนได้ การสั่งสอนจะใช้วาจา การชี้แนะ นิทาน เรื่องสมมติ ตัวอย่างจริงและการใช้ภาษาเป็นสื่อในการให้รางวัลและลงโทษ เด็กจะเรียนรู้และคาดหวังเกี่ยวกับผลการกระทำของตนและค่อย ๆ ควบคุมตนเองได้ เมื่อเด็กโตขึ้นจะใช้เหตุผลที่เกี่ยวกับกฎระเบียบของกลุ่มสังคมเป็นกรอบความประพฤติมิให้เด็กประพฤติในสิ่งที่จะก่อความเสียหาย การคิดอย่างเป็นระบบทำให้เด็กสามารถหาช่องทางเหตุผลอธิบายการกระทำของตน บางครั้งเหตุผลเป็นเพียงการกล่าวอ้างซึ่งไม่เป็นพฤติกรรมจริง การเรียนรู้กฎเกณฑ์การตัดสินใจทางจริยธรรมนี้เกิดจากการหล่อหลอมของสังคม โดยบุคคล ข่าวสาร สถานการณ์จริง คำบอกเล่า ฯลฯ เด็กอาจใช้กฎเกณฑ์เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ จึงยากที่จะจัดให้แน่ชัดว่าเด็กมีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ในขั้นใด

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของเด็กจึงควรใช้กระบวนการอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น การเสริมสร้างความเป็นตัวของตัวเองทางจริยธรรม (Ethical Autonomous) การเรียนรู้ทางสังคม และปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาทางจริยธรรมควรเสนอสรุปทางเลือกอย่างเป็นระบบและหลากหลาย ผู้เรียนจะได้มีทิศทางซึ่งเกิดจากการตัดสินใจเลือกทางเลือกและทางปฏิบัติโดยคอยกำกับดูแลที่จะให้ผู้เรียนได้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้องตามความต้องการและเกิดประโยชน์

จากทฤษฎีจิตวิทยาที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กล่าวโดยสรุปว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนั้นเกิดขึ้นได้มาจากการเรียนรู้ของมนุษย์ เกิดการปรับตัวเพื่อความสมดุล ระหว่างสติปัญญากับสภาวะแวดล้อมที่จะทำให้มนุษย์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ มีพัฒนาการที่ต่อเนื่องและเจริญขึ้นตามวุฒิภาวะเพราะเกิดจากกระบวนการทางปัญญาซึ่งได้มาจากการเรียนรู้

ทฤษฎีพหุปัญญา

1. ความหมายของพหุปัญญา

ทฤษฎีพหุปัญญา มีผู้รู้ได้ให้ความหมายของคำว่า พหุปัญญา ไว้ดังนี้ กรมวิชาการ (2541 : 6) ได้ให้ความหมายของพหุปัญญาว่า คือความรู้ ความสามารถ และปัญญาที่หลากหลาย

สุรางค์ โค้วตระกูล (2543 : 97 - 98) ได้สรุปความหมายของพหุปัญญาว่า พหุปัญญา คือความสามารถที่หลากหลายในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหา การคิดแบบนามธรรมและการเรียนรู้

พีระ รัตนวิจิตร (2544 : 2) ได้ให้ความหมายของพหุปัญญาว่า พหุปัญญา หมายถึง ศักยภาพความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหา หรือออกแบบงานและผลงานชนิดต่าง ๆ ในสถานการณ์ธรรมชาติ

กล่าวโดยสรุป พหุปัญญา หมายถึง ศักยภาพของแต่ละบุคคลที่มาจากการเรียนรู้หรือพรสวรรค์อยู่ในตัวบุคคลที่บ่งบอกถึงความเป็นอัจฉริยะในการแก้ปัญหาในชีวิตจริง สรรค์สร้างผลงานที่เป็นประโยชน์และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและส่วนร่วม

2. องค์ประกอบของทฤษฎีพหุปัญญา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นอีกกิจกรรมที่น่าสนใจ มีความหลากหลาย เชื่อมต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับทฤษฎีพหุปัญญาของ ฮาร์วาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้จำแนกความสามารถหรือสติปัญญาของมนุษย์ออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้ (ทฤษฎีพหุปัญญา. 2554 : ออนไลน์)

- 2.1 ความสามารถพิเศษด้านวาจา / ภาษา
- 2.2 ความสามารถพิเศษด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
- 2.3 ความสามารถพิเศษมิติ
- 2.4 ความสามารถพิเศษด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
- 2.5 ความสามารถพิเศษด้านดนตรี
- 2.6 ความสามารถพิเศษด้านมนุษยสัมพันธ์
- 2.7 ความสามารถพิเศษด้านคนหรือการเข้าใจคน
- 2.8 ความสามารถพิเศษด้านธรรมชาติ

คนทุกคนมีปัญหาทั้ง 8 ด้าน (พีระ รัตนวิจิตร. 2544 : 4 - 5) เพียงแต่ว่าจะมากจะน้อย ด้านใด คนส่วนใหญ่มักจะมีสูงเพียง 1-2 ด้านเท่านั้น คนทุกคนสามารถพัฒนาปัญหาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับที่ใช้การได้ถ้ามีการให้กำลังใจ มีการฝึกอบรมและการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ปัญหาของคนเราแต่ละด้านจะมีการแสดงความสามารถหลายอย่าง เช่น บางคนไม่มีความสามารถด้านการอ่านแต่มีความสามารถเล่าเรื่องได้เก่งและใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่ว เป็นต้น

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาเฉพาะ ข้อที่ 2.5, 2.6, 2.7 ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางดนตรี

- 2.5 ความสามารถพิเศษด้านดนตรี
- 2.6 ความสามารถพิเศษด้านมนุษยสัมพันธ์
- 2.7 ความสามารถพิเศษด้านคนหรือการเข้าใจคน

ตาราง 2 องค์ประกอบความสามารถและลักษณะที่พบในตัวผู้เรียนตามทฤษฎีพหุปัญญา

ความเก่ง/ความสามารถพิเศษ	ลักษณะที่พบในตัวผู้เรียน
ด้านดนตรี (Musical Intelligence)	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถในการร้องเพลง เล่นดนตรี จำเนื้อร้อง และทำนองเพลงได้แม่นยำและรวดเร็ว - มีทักษะในการใช้ภาษาสื่อสารอย่างมีลีลา จังหวะสัมผัส - ชอบการแต่งเพลง ร้องเพลงและทำงาน โดยมีเสียงเพลง

ตาราง 2 (ต่อ)

ความเก่ง/ความสามารถพิเศษ	ลักษณะที่พบในตัวผู้เรียน
ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น มี EQ สูง - มีความสามารถในการเป็นผู้นำของกลุ่มและการประสานงาน
ด้านการเข้าใจตนเอง (Naturalist Intelligence)	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถในการรู้จักและเข้าใจตนเองดีมาก สามารถฝึกฝนและควบคุมตนเองได้ทั้งกายและใจ - ชอบการทำงานโดยใช้สมาธิ ชอบความสงบและทำงานคนเดียว - ชอบฝึกฝนและปฏิบัติธรรม อ่านหนังสือ ธรรมะ ปรัชญา

ที่มา (พีระ รัตนวิจิตร. 2544 : 4 - 5)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

ความหมายของคุณธรรม

มีผู้ให้ความหมายคำว่า “คุณธรรม” ไว้ในทัศนะต่าง ๆ กันดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 253) คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

พระธรรมปิฎก (ป. ปยุตโต. 2540 : 14) กล่าวว่า คุณธรรม เป็นสภาพของจิตใจ

คือ คุณสมบัติที่เสริมสร้างจิตใจให้ตั้งงาม ให้เป็นจิตที่สูง ประณีตและประเสริฐ

วสิน อินทสระ (2541 : 106 -107) คุณธรรม คือ อุปนิสัยอันดีงามซึ่งสั่งสมอยู่ใน

ดวงจิต อุปนิสัยอันนี้ได้มาจากความพยายามและความประพฤติต่อกันมาเป็นเวลานาน

ทิสนา แคมมณี (2542 : 1 - 33) คุณธรรมในความหมายของคุณลักษณะหรือสภาวะของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงามซึ่งเป็นภาวะนามธรรมอยู่ในจิตใจ

พุทธทาสภิกขุ (2543 : 13) ได้ให้คำอธิบายคำว่า “คุณธรรม” ไว้อย่างละเอียดดังนี้

คำว่า “คุณ” หมายถึง คำที่มีอยู่ในแต่ละสิ่งซึ่งเป็นที่ตั้งซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือ

เป็นไปได้ทั้งทางดีและทางร้าย คือ ทำให้จิตใจยินดีก็เรียกว่า “คุณ” ทำให้จิตใจยินร้ายก็เรียกว่า

“คุณ” ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมัน ผู้ที่มีจิตใจหลุดพ้นแล้วด้วยประการทั้งปวงจะอยู่เหนือความหมายของคำนี้ มีความหมาย 4 อย่าง คือ

1. ธรรมะ คือ ธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องเกี่ยวข้องกับ
2. ธรรมะ คือ กฎของธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องเรียนรู้
3. ธรรมะ คือ หน้าที่ตามกฎธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติ
4. ธรรมะ คือ ผลจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น เรามีหน้าที่จะต้องมีหรือใช้มันอย่างถูกต้อง

ศีลธรรม โปทะนา (2546 : 7 – 8) ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประเภท คือ คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความต้องการและมาตรฐานของสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความประพฤติและศีลธรรม

คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนชิน
สรูป คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัสซึ่งจะแสดงออกมาโดยการกระทำ ทางกาย วาจาและจิตใจของแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ต่อตนเองผู้อื่นและสังคม

ความหมายของจริยธรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 291) จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็น ข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

สมเดช มุงเมือง (2542 : 51) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรมหรือธรรมจริยา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ตั้งอยู่ในคุณงามความดี โดยเฉพาะในสังคมไทยเรายึดมั่นในคุณงามความดีตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต. 2543 : 5 - 23) กล่าวว่า จริยธรรม คือ ระบบการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา ที่เป็นปัจจัยสัมพันธ์กัน

ประภาศรี สีหอำไพ (2543 : 28) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญงอกงามในการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบ แบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะความคิด ความประพฤติที่ดีงาม ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ปัญญา อึ้งสกุล (2545 : 73) กล่าวว่า จริยธรรม (Morality) เป็นเรื่องของการค้นหาความจริงเกี่ยวกับคุณค่าของความประพฤติแล้ววางหลักกำหนดเป็นมาตรฐาน หรือจริยธรรมเป็นการประเมินการกระทำอันเป็นความเชื่อของสมาชิกในสังคมที่กำหนดไว้ว่าถูกต้อง หรือระบบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นเพื่อชี้แนะพฤติกรรมสังคม หรือพฤติกรรมระหว่างบุคคล

พล แสงสว่าง (2545 : 34) กล่าวว่า “จริยธรรม” “จริย” รากศัพท์เดิมมาจาก “จร” แปลว่า “เดิน” หมายถึง ทางเดิน เมื่อใช้กับคนคือ “ทางเดินของชีวิต” หรือ “แนวทางดำเนินชีวิต” เมื่อรวมกับคำว่า “ธรรม” ก็หมายถึง “แนวทางดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง”

สิริยะ รูปหมอก (2546 : 64) กล่าวว่า จริยธรรม คือ การดำเนินชีวิตและการดำรงชีวิตที่ประเสริฐและเป็นความสุขที่แท้จริง ประกอบไปด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา และจริยธรรมในทางพระพุทธศาสนา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. จริยธรรมขั้นความคิด หรือคุณธรรมที่เป็นพื้นฐานอยู่ในจิตใจ
2. จริยธรรมขั้นแสดงออกทางสังคม หรือขั้นปฏิบัติการ เป็นคุณธรรมที่แสดงออก

ภายนอก

จากความหมายสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่แสดงออกถึงความดีงามทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม เพื่อให้เกิดความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อสังคมและต่อการพัฒนาประเทศชาติ

ความสำคัญของคุณธรรม

วีระพงษ์ ถิ่นแสนดี (2550 : 23 – 24) ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรม ได้ดังนี้

1. คุณธรรมเป็นเครื่องดำรงศักดิ์ของความเป็นมนุษย์ เราไม่ตีคุณค่าของมนุษย์เป็นตัวเงินแต่จะตีค่ากันด้วยคุณธรรม ผู้มีคุณธรรมจะเป็นผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นคนดี เป็นคนมีค่ามาก ส่วนผู้ไร้คุณธรรมอาจจะถูกประนามว่าเป็นคนมีค่าน้อย
2. คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมบุคลิกภาพ เช่น ความซื่อตรง ทำให้คนมีความสมบูรณ์ในความคิดและการกระทำ เพราะไม่มีความขัดแย้งกันระหว่างความคิด คำพูดและการกระทำ
3. คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมมิตรภาพ เช่น ความจริงใจ ทำให้คำมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น คนไม่จริงยอมไม่ได้รับความไว้วางใจ จึงทำให้เสียผลประโยชน์
4. คุณธรรมเป็นเครื่องสร้างความสบายใจ ซึ่งนอกจากจะสบายใจเพราะผู้ที่มีคุณธรรมจะเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติแต่ในทางที่ถูกต้องและไม่ทำผิด
5. คุณธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมความสำเร็จและความมั่นคงปลอดภัยในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ความสำคัญของคุณธรรมทำให้เกิดจริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม ส่งผลต่อการนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง ตลอดจนทำให้เกิดความสุขความพึงพอใจให้กับตนเองและทำให้เกิดสันติสุขต่อสังคม ซึ่งคุณธรรมสามารถที่จะปลูกฝังกันได้ เมื่อบุคคลเกิดคุณธรรมอย่างหนึ่งก็จะส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านอื่นๆ ตามมา

ความสำคัญของจริยธรรม

จริยธรรมนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขถ้าคนในสังคมใดมีจริยธรรมสูง สังคมนั้นจะมีแต่ความเจริญ ผู้มีจริยธรรมสูงจะประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีและบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าพึงประสงค์ (กรมวิชาการ. 2541 : 43)

สรุป ความสำคัญของจริยธรรม คือ ทำให้ผู้ที่ประพฤติ ปฏิบัติ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ เป็นคนดี คนเก่งของสังคม ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญที่ต้องส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สิปปนนท์ เกตุทัต (2538 : 32 ; อ้างถึงในกรมวิชาการ. 2541 : 2) ได้วิเคราะห์ว่าสภาพสังคมไทยเผชิญ “วิกฤติการณ์ทางคุณค่า” และ “วิกฤติการณ์ทางปัญญา” อันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ได้แก่การเบี่ยงเบนค่านิยมแบบไทยไปตามกระแสสังคมโลก การยึดติดกับ “คุณค่าในอุดมคติ” เป็นชนวนความขัดแย้งในสังคม ตลอดจนการสับสนในค่านิยม เนื่องจากคุณค่าในอุดมคติตรงกันข้ามกับความเป็นจริงในสังคม ตลอดจนการที่สื่อต่างๆ ที่เผยแพร่ทั่วไปในปัจจุบันนี้ทำให้เด็กไทยได้รับเอาวัฒนธรรม และแบบอย่างต่างๆ มาจากต่างประเทศทั้งทางแถบเอเชียบางประเทศ และกลุ่มประเทศทางตะวันตกไม่ว่า สหรัฐอเมริกา หรือยุโรปอื่นๆ ทำให้เด็กไทยได้รับวัฒนธรรมของประเทศเหล่านั้นมาโดยไม่ได้มีการพิจารณาว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี อีกทั้งการขาดแคลนความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งผลให้พฤติกรรมของนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไปในเรื่องของการมีระเบียบวินัย ศีลธรรม คุณธรรม วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม จนทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ต้องเสียเอกลักษณ์ของความเป็นไทย จากความคาดหวังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ที่จำเป็นต้องปรับตัวนักเรียนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นตลอดเวลาโดยปัจจัยที่สำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลง และความท้าทายดังกล่าว ได้แก่คุณภาพของคน ซึ่งความคาดหวังอยู่ที่การศึกษาที่จะเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นคนดีที่มีความรู้ความสามารถ และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานความเป็นไทยซึ่งจะเป็นอย่างนั้นได้การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างให้กับนักเรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นกำลังสำคัญที่จะพัฒนาประเทศชาติต่อไป

สาเหตุที่เป็นปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

แผนพัฒนาจริยศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ. 2541 : 21) ได้กล่าวถึงปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในระดับมัธยมศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหานักเรียนระดับมัธยมศึกษา ขาดระเบียบวินัยและย่อหย่อนในด้านจริยธรรม

การแต่งกายไม่เรียบร้อย

2. ปัญหาเกี่ยวเนื่องกับตัวครู ครูที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการสอน จริยศึกษามีน้อยมากและมีอัตราส่วนไม่สมดุลกับนักเรียน อีกทั้งขาดเทคนิคในการสอนหรือ ถ่ายทอดวิชาไปสู่ผู้เรียน นักศึกษา จึงทำให้การจัดกิจกรรม จริยศึกษาในสถานศึกษาไม่ก้าวหน้า และบางครั้งครูอาจารย์ก็เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็ก

3. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการส่งเสริมจริยศึกษายังมีน้อย บางครั้งผู้ปกครองนักเรียนก็มีส่วนส่งเสริมเด็กของตนในทางที่ผิด

4. นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาขาดผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดีประกอบกับสื่อมวลชน มักเผยแพร่ข่าวคราวที่หมิ่นเหม่ต่อจริยธรรมและมีแหล่งอบายมุขมากมาย ซึ่งรัฐไม่มีมาตรการครอบคลุมที่ดีพอ จึงเป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนในวัยนี้ลอกเลียนแบบอย่างที่ไม่ดีทำให้เกิดค่านิยมที่ ผิดพลาดแก่เด็ก

5. ปัญหาด้านการบริหารงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการส่งเสริม จริยศึกษาในโรงเรียน ยังไม่เป็นไปในเอกภาพเดียวกันและขาดความร่วมมือประสานงานอย่าง จริงจังในด้านส่งเสริมจริยศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษาก็เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การจัด การศึกษาระดับมัธยมศึกษาไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

6. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมจริยศึกษา ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีแนวคิดและทัศนคติในเรื่องระเบียบต่างๆ ของโรงเรียนไม่ตรงกัน

7. ปัญหาเรื่องหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ขาดสื่อการเรียนการสอนและ เวลาในการฝึกอบรม จริยศึกษาให้แก่เด็ก นอกจากนั้นสาระสำคัญของเนื้อหาจริยธรรมที่สอดแทรก ในหลักสูตรยังไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัยของเด็กระดับมัธยมศึกษา

สรุปได้ว่า ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสามารถเกิดมาได้จากหลายสาเหตุ ดังนั้น โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนต้องพยายามค้นหาสาเหตุ ร่วมกันแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อีกทั้งการพัฒนา หลักสูตรในกระบวนการเรียนการสอนควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กในโรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นใน การจัดกิจกรรมร่วมกัน

หลักการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข ทั้งนี้ อาจอธิบาย

ได้ว่า บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนคือการดำเนินการในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความคาดหวังของหลักสูตร คือ เป็นผู้ที่เกิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข โดยใช้หลักการ กระบวนการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นส่วนเสริม

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และ รัตนา กาญจนพันธ์ (2544 : 262) ได้กล่าวถึงวิธีการปลูกฝังจริยธรรม ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความเข้าใจขั้นตอนของการพัฒนาจริยธรรมตามระดับอายุ ผู้สอนควรเรียนรู้จิตวิทยา เปิดโอกาสให้บุคคลแสวงหาความรู้จากสิ่งแวดล้อมภายนอก
2. ความรู้ที่ชัดเจนในระดับของจริยธรรม สร้างแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ ตามสติปัญญาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
3. การใช้ความรู้คู่ขนาน คือ ด้านบวกเพื่อเพิ่มพูนส่งเสริมให้มีความเจริญด้านความดีและด้านลบ เพื่อให้สังวรระวังไม่นำมาเป็นเยี่ยงอย่าง
4. การสอนโดยการสร้างศรัทธา เพราะพิสูจน์ผลแห่งความดีได้โดยใช้หลักการใช้เหตุผล
5. การปลูกฝังจริยธรรมเป็นหน้าที่ของทุกคน และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคม
6. การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ โดยใช้หลักธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องหล่อหลอมจิตใจ และยึดเป็นหลักปฏิบัติ
7. การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กลุ่มเกลา ชัดเกลาให้ผู้เรียนซึมซับกฎเกณฑ์รู้คุณค่าของสังคมได้ด้วยตนเอง
8. ฝึกการเลือกตัดสินใจคุณค่าการวิเคราะห์ค่านิยมจากพฤติกรรมที่เห็นเด่นชัด เพื่อให้ผู้ได้รับการปลูกฝังสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมมากยิ่งขึ้น จนถึงขัดเกลาพฤติกรรมของตนเองและสร้างเสริมคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์

สรุปการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนั้น กระบวนการศึกษามีส่วนสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเพราะการศึกษาทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และทุกภาคส่วนของสังคมก็มีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมส่งผลให้นักเรียนหรือเยาวชนของชาติเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

ความสำคัญของการจัดทำรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ว่า ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลังจากนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ได้พบรูปแบบของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4 รูปแบบ คือ รูปแบบของบ้าน (ครอบครัว) วัด โรงเรียน และชุมชน รูปแบบทั้ง 4 นี้เป็นรูปแบบที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยทุกรูปแบบจะมีเนื้อหาที่ควรรู้ทั้งทางกายและทางจิตใจ วิธีการปลูกฝังและการวัดผล ดังจะเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สภาการศึกษา. 2546 : 70)

1. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยครอบครัว มีเนื้อหาสำคัญ คือ ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้เรื่องความดี ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย กติกาสังคมและศาสนาวัฒนธรรม ความรู้เหล่านี้ฝึกพฤติกรรมทางกายได้ โดยปลูกฝังความสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบ ทำตาม หน้าที่ พึ่งตนเอง และอดออม ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก เคารพ เชื่อมมั่น อดทน มีสำนึก ขณะจะกระทำ สำหรับวิธีการอบรมปลูกฝังทำได้โดยวิธีอบรมด้วยวาจา ด้วยการปฏิบัติเอง ด้วยการปฏิบัติให้เห็น และ กระตุ้นให้คิด ทั้งนี้ต้องอาศัยความใกล้ชิดและทำตัวเป็นแบบอย่างของพ่อแม่ ในกรณีที่เด็กทำดี ควรชมเชย ย้ำผลการกระทำความดีที่เด็กทำให้เด็กพึง และ ควรยกย่องต่อหน้าผู้อื่น เมื่อเด็กกระทำผิดควรพูดคุยอธิบาย ย้ำผลการกระทำผิดให้เด็กพึง และพยายามลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ด้านการวัดประเมินผล จะวัดจากพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบวินัย ทำหน้าที่พึ่งตนเอง อดออม ทะหนักรักและเคารพ เชื่อมมั่น อดทนและมีสำนึก

2. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยโรงเรียน มีเนื้อหาที่สำคัญคือ ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ในเรื่องความดี ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย การพัฒนาตน ความเป็นไทย สิ่งแวดล้อม และศาสนาวัฒนธรรม ความรู้เหล่านี้ฝึกพฤติกรรมทางกายได้ โดยปลูกฝังความมีสำนึก มีน้ำใจ กตัญญู ทำหน้าที่ มีระเบียบวินัย ฝึกฝนสม่ำเสมอ เรียนรู้จากความผิด พึ่งตนเอง ปฏิบัติตาม คำสอน รักษาวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และทำตนให้เป็นประโยชน์ ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก ภาคภูมิใจ มุ่งมั่น เชื่อฟัง มีเหตุผล มีสำนึกขณะจะกระทำอย่างรอบคอบ สำหรับวิธีการอบรมปลูกฝังและการประเมินผลทำเช่นเดียวกับรูปแบบของครอบครัว แต่รูปแบบนี้ ผู้ที่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างคือ ครู อาจารย์ผู้สอน ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กมีสำนึก มีน้ำใจ กตัญญู รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย เรียนรู้ผิดถูก รักษาวัฒนธรรม สร้างประโยชน์ มีความภาคภูมิใจ มุ่งมั่น มีเหตุผล และมีสำนึก

3. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยสถาบันศาสนา มีเนื้อหาที่สำคัญคือ ด้านความรู้และวิธีการอบรมเช่นเดียวกับรูปแบบครอบครัว แต่ผู้ที่ทำหน้าที่ขัดเกลา คือ พระ นักบวช บุคคลากรทางศาสนา ส่วนผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กเป็นคนสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู เอื้อเฟื้อ

มีระเบียบวินัย ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน ตระหนักในคุณค่า เคารพตัวเอง เชื้อมั่น มีความรัก และเมตตา รวมทั้งมีสำนึกที่จะทำดี

4. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยชุมชน มีเนื้อหาที่สำคัญคือ ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้วิธีการอบรมปลูกฝังเช่นเดียวกับรูปแบบที่ 1 แต่ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมคือ กระบวนการภายในชุมชน ส่วนผลที่คาดหวังว่าจะได้รับคือ เด็กรับผิดชอบต่อสังคม เสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม บำเพ็ญประโยชน์ และเคารพกติกา พฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก

การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

ในทฤษฎีของ ดิวอี้ (Dewey) เป็นนักปรัชญาการศึกษา นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน (กรมวิชาการ. 2541 : 59-61) เห็นว่าการจัดการศึกษาแบบใหม่เป็นการพัฒนาผู้เรียนด้วยประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง และเชื่อมโยง “ประสบการณ์” ของผู้เรียนได้จากการจัดสภาพแวดล้อมด้วยเนื้อหา สื่อ อุปกรณ์ การจัดองค์กรทางสังคมในโรงเรียนให้มีความสัมพันธ์กันทางสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเข้าด้วยกันได้ สามารถสร้างบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้น ผู้เรียนจะเรียนรู้ทัศนคติของตน รู้จักศักยภาพ มีสามัญสำนึก มีความสามารถในการตัดสินใจ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่ง ดิวอี้ เชื่อว่าประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตของผู้เรียนจะเกิดต่อเนื่องกันไป ซึ่งลักษณะการจัดการศึกษาแบบใหม่นั้นควรมีลักษณะ คือ

1. การควบคุมทางสังคมเป็นไปตามธรรมชาติทุกคนมีโอกาสสร้างเสริม และตระหนักในความรับผิดชอบ เด็กมีส่วนร่วมในกลุ่มสังคม โดยครูเป็นผู้คิดและวางแผนในการจัดให้เด็กมีโอกาสในการมีส่วนร่วมที่จะนำไปสู่การควบคุมจัดระเบียบทางสังคม และการวางแผนเพื่อจัดประสบการณ์ต่างๆ ครูต้องสำรวจความสามารถและความต้องการเฉพาะของนักเรียน ขณะเดียวกันก็ต้องให้มีเนื้อหาสาระที่จะเป็นความรู้และประสบการณ์ที่ยืดหยุ่นเพียงพอซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งประสบการณ์ของแต่ละคนจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคม ในกรณีที่เด็กไม่สามารถเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มได้ ครูต้องศึกษาค้นหาสาเหตุและช่วยให้เกิดการปรับปรุงตัวเองจนสามารถเข้ากลุ่มได้

2. ครูควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้ควบคุมผู้ชี้ขาด มาเป็นผู้เตรียมประสบการณ์ที่จะนำไปสู่พฤติกรรมของกลุ่ม

3. ครูจะต้องมีความเด็ดเดี่ยวในการพัฒนาผลประโยชน์ของกลุ่มอย่างยุติธรรม มิใช่เพื่อแสดงอำนาจของตนเอง บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเก่า ครูมักใช้คำสั่งบังคับในสถานการณ์เกือบทั้งหมด เงื่อนไขการควบคุมทางสังคมโดยเด็กเองจึงขาดหายไป ครูเป็นผู้สร้าง

แนวปฏิบัติและครูเป็นผู้สร้างกฎเกณฑ์ เด็กๆ จึงอยู่ในระเบียบแต่เนื่องจากครูเป็นผู้กำกับดูแลอยู่ มิใช่เกิดจากการมีส่วนร่วมของพวกเขาในสังคม

4. ระบบการศึกษาต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม เช่น สภาพของชุมชน สภาพภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ อาชีพ ฯลฯ ต้องมีการประสานสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์หลักทางการศึกษากับความรู้สึกภายในที่เกิดขึ้นในตัวเด็กซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทั้งสติปัญญาและจริยธรรม ผู้เรียนสามารถแยกแยะ และประเมินคุณค่าของประสบการณ์ที่ตนเรียนรู้ได้ดี โดยมีสัมพันธภาพทางบวก ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน แต่ประสบการณ์ต่างๆ มีผลต่อการเรียนรู้ไม่เท่าเทียมกัน ประสบการณ์บางอย่างหรือการเรียนการสอนบางสภาพการณ์ เป็นการปิดกั้นหรือเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ลำดับต่อไปก็มี อาจทำให้ความคิดกระจัดกระจายและเกิดพฤติกรรมที่ไม่ผสมผสานบูรณาการกัน ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ และทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์มีปัจจัย 2 ประการคือ ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และความต่อเนื่อง (Continuity) แต่ผู้เรียนจะเรียนรู้จากประสบการณ์ในสังคมนั้นต้องมีเสรีภาพส่วนบุคคลและการควบคุมทางสังคม (Social Control) การควบคุมทางสังคมต้องไม่เป็นข้อจำกัดเสรีภาพส่วนบุคคล การอยู่ร่วมกันในสังคมภายใต้กฎเกณฑ์ร่วมกันที่ผู้ปฏิบัติยินยอมรับช่วยให้สังคมดำเนินไปได้โดยที่บุคคลรู้สึกว่าเป็นอิสระไม่ถูกบังคับซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาทของโรงเรียนในการจัดการศึกษาคือการจัดระเบียบที่ดีของโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อสภาพการควบคุมทางสังคม การควบคุมนี้ไม่เน้นการใช้อำนาจหรือการลงโทษตามอำเภอใจของครู แต่นักเรียนจะเป็นผู้ควบคุมตนเองและควบคุมสังคมของตนเอง

จากแนวคิดทางการศึกษาดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นที่การพัฒนาให้รู้จักตนเอง เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ใช้กระบวนการทางปัญญาในการพิจารณาตัดสินใจเลือกกระทำ เพื่อคงความยั่งยืนของจริยธรรมและอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่เกิดจากภายในตน โดยการบูรณาการเนื้อหาในกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เด็กเกิดประสบการณ์และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในบรรยากาศแห่งการยอมรับความแตกต่างของศักยภาพของบุคคล ฉะนั้นการปล่อยให้เด็กเรียนรู้ตามยถากรรมหรือตามอำเภอใจเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง เพราะไม่ทำให้เกิดการกระตุ้นทางปัญญา (Cognition Stimulation) ผู้ใหญ่ต้องจัดสถานการณ์ ทางสังคมแวดล้อมที่สนับสนุนให้เด็กเกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ และมีศักยภาพในการเผชิญปัญหาและสถานการณ์ที่ย่างยากซับซ้อน

กรอบความคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากสังคมไทยอยู่ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมไทยต้องการการหลอมรวมพลังแห่งความดีต่างๆ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยโดยรวม ความคิดหลักที่สอดคล้องตรงกันคือ

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จะต้องใช้หลายๆ วิธีในลักษณะสัมพันธ์กัน ก็จะต้องค่อยๆ ปลูกฝังทั้งทางตรงและทางอ้อม ผ่านกระบวนการเรียนการสอน และการหาคำตอบให้แก่ชีวิตใน สถานการณ์ต่างๆ โดยเน้นกระบวนการใช้เหตุผลทางจริยธรรม แล้วนำไปปรับปรุงตนเองอย่าง ต่อเนื่อง จะสามารถพัฒนาให้เป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และความกตัญญู

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ หมายถึง หลักของความดีงามขั้นพื้นฐานที่จะต้อง นำมาประพฤติปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรม 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 25)

1. ความขยัน หมายถึง ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจังและ ต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกต้องควร สู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำ นักเรียนมีความมานะพยายาม ขยันมาฝึกซ้อมมีความอดทนอดกลั้น ถึงแม้จะเหนื่อยก็ไม่ท้อ
2. ความประหยัด หมายถึง หมายถึง การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย นักเรียนใช้เครื่องดนตรีอย่างระมัดระวัง รู้จักซ่อมแซมเครื่องดนตรีเมื่อชำรุด รู้จักฐานะการเงินของตนคิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำ บัญชีรายรับ รายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ
3. ความซื่อสัตย์ หมายถึง มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครู และเพื่อนร่วมงานไม่พุดจา โทกหก หรือให้ร้ายผู้อื่น ไม่ลักขโมยเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียง หรืออคติ ไม่ใช่เล่นหักกลดโกงทั้งทางตรง และทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง
4. ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศ โดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบของ แบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเอง ต่อชมรมดนตรีที่บ้าน และสังคม จัดเก็บเครื่องดนตรีอย่างเป็นระบบ มีความตรงต่อเวลาไม่เข้าเรียนสาย เคารพสิทธิของผู้อื่น และ ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา
5. ความสุภาพ หมายถึง ความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ แต่งกายสะอาด พุดจาไพเราะอ่อนหวาน มีสัมมาคารวะมีความสุภาพอ่อน โยงกับบุคคลทั่วไป นิสัย เรียบร้อยไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทางเป็นผู้มีมารยาทดีงามวาง ตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

6. ความสะอาด หมายถึง การรักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้
อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ดูแลรักษาเครื่องดนตรีให้สะอาด รักษาความสะอาดของโรงเรียน
ฝึกฝนจิตใจไม่ให้ขุ่นมัว มีความร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความหมองทั้งกายใจ มีความผ่องใส
เป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

7. ความสามัคคี หมายถึง มีความสมัครสมานสามัคคีคอยช่วยเหลือกันในหมู่คณะ
การเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความ
มุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัด
ความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด
และความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

8. ความมีน้ำใจ หมายถึง การเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รุ่นพี่ช่วยสอน
ดนตรีให้รุ่นน้อง รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอก เห็นใจ
และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือ
สังคมด้วยแรงกายและสติปัญญา มีปฏิบัติกรเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้
เกิดขึ้นในชุมชน และมีความรักเมตตากรุณาต่อสัตว์

9. ความกตัญญู หมายถึง การรู้คุณค่าและรู้จักตอบแทนผู้มีบุญคุณ นักเรียนปฏิบัติต่อ
ครูและครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความเคารพ ยกย่องเชิดชูเกียรติครูอาจารย์ ปฏิบัติตามระเบียบของ
โรงเรียน เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญาในการช่วยเหลือสถานศึกษาที่ให้ความรู้

สรุป คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และความกตัญญู เป็นหลักของความดีงามขั้นพื้นฐาน
ที่จะต้องนำมาประพฤติปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรม สร้างความตระหนักโดยใช้คุณธรรมเป็น
พื้นฐานของขบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา
สถาบันการศึกษาโดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และมีความสุข เมื่อประชาชน
มีความสุข ประเทศชาติก็เจริญก้าวหน้าเพราะพลเมืองของประเทศเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน

นิยามของคำว่า “ดนตรี” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายสั้น ๆ
ไว้ว่า “ลำดับเสียงอันไพเราะ” คำว่า “ลำดับเสียง” นั้นพูดง่าย ๆ ก็คือ เสียงสูงต่ำต่าง ๆ ที่เรียงกัน
ตามลำดับ ส่วนคำว่า “ไพเราะ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแปลว่าเสนาะเพราะน่าฟัง
เสียงที่เสนาะ เพราะ น่าฟัง ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกทางอารมณ์ เสียงใดจะไพเราะหรือไม่ขึ้นอยู่กับ
กับความรู้สึกพอใจของผู้ฟัง และขึ้นอยู่กับกาลเทศะ และหากจะนิยามตามหลักวิชาดนตรี คำว่า

ดนตรี ก็คือ “เสียงสูงต่ำที่มีระบบ มีความสั้นยาว เบา ดัง เป็นที่น่าฟังของคนทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2551)

มนุษย์มีความแตกต่างในด้านชาติพันธุ์ และมีความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมซึ่งมีพื้นฐานมาจากสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการทำมาหากิน การแต่งกาย ความเชื่อ ซึ่งแต่ละกลุ่มชนจะมีลักษณะวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดนตรีก็เช่นกัน เพราะธรรมชาติการได้ยินและวัฒนธรรมอันเป็นผลมาจากธรรมชาติ ทำให้มนุษย์แต่ละกลุ่มชนคิดสร้างระบบเสียงตามแนวคิดของตนเอง (อังคณา ใจเหิม. 2544 : 24)

ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม มีบทบาทเกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์ แสดงถึงความเจริญของสังคมนั้น ๆ นักดนตรีวิทยาพบว่า มนุษย์เริ่มรู้จักการแสดงออกดนตรีด้วยการร้องรำทำเพลง ตีเกราะเคาะไม้โดยเป็นไปทั้งเพื่อความบันเทิงสนุกสนานและเพื่อการประกอบพิธีกรรมมาช้านาน พฤติกรรมที่จัดนี้ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมอันเป็นพื้นฐานทางวัฒนธรรมด้านศิลปะของมนุษย์ เช่น การฟ้อนรำ - เต้นรำ เลียนแบบสัตว์ (Pantomime Dance) เป็นการแสดงพฤติกรรมที่เลียนท่าทางของสัตว์ เป็นศิลปะวัฒนธรรมที่มนุษย์ เรียนรู้จากธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของสังคมและการฟ้อนรำ เต้นรำเพื่อให้เกิดความเจริญ (Fertility Dance) ที่เป็นพฤติกรรมแสดงออกในลักษณะของการประกอบพิธีกรรม เช่น การบวงสรวง บูชา ถวาย อวยพร อัญเชิญหรือสรรเสริญ ทั้งนี้ เพื่อเป็นสิริมงคล เพื่อความเจริญต่อคน ต่อหมู่คณะและสังคมส่วนรวม (อุทิศ รัศมี. 2551)

ดนตรีและดนตรีพื้นบ้าน

ดนตรีพื้นบ้านเป็นดนตรีที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความคิดความเชื่อถือนิยายใจของคน ดนตรีพื้นบ้านจึงสามารถเข้าถึงและครองใจคนได้มากกว่าดนตรีประเภทอื่น เนื้อหาสาระของดนตรีพื้นบ้านนั้นมีทั้งความรู้และความบันเทิง มีทั้งความรู้เกี่ยวกับทางโลกและทางธรรม เป็นการอบรมให้คนมีความประพฤติที่ดีงาม คนที่ได้ฟังดนตรีพื้นบ้านจะมีสุขภาพจิตดี มีความสุขใจ และยังช่วยให้สุขภาพกายดีด้วย (เจริญชัย ชนไพโรจน์. 2544 : 32-35) ภาคอีสานเป็นดินแดนที่ราบสูงอันกว้างใหญ่ของประเทศไทย มีประวัตีสืบทอดและมีความเจริญทางวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ มานับพันปี โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางดนตรีของชาวอีสานนั้นมีมานานแล้ว และศิลปะเหล่านี้ได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน และเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นชีวิตของผู้คนในบริเวณนี้มีความเกี่ยวพันกับดนตรีได้เป็นอย่างดี

ดนตรีพื้นบ้าน

“ดนตรีพื้นบ้าน” เป็นอักขระสำเนียงหนึ่งที่ซับซ้อน และให้ความบันเทิงแก่ผู้คนมาแล้ว นับร้อยนับพันปี ซึ่งการก่อเกิดของสำเนียงดังกล่าวที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน กับการก่อสร้างชุมชน จากเสียงร้องกล่อมเด็ก จนเป็นเสียงร้องในพิธีทางความเชื่อ ศาสนาและขนบธรรมเนียม

ประเพณี มาถึงการร้องเพื่อความบันเทิงดังนั้น “ดนตรีพื้นบ้าน” จึงเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งในการบ่งความเจริญของชนชาติหรือชุมชนนั้น ๆ ด้วย ซึ่งในแต่ละชุมชนจะมีดนตรีพื้นบ้านที่แตกต่างกันไป ดนตรีพื้นบ้านเป็นการละเล่นที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการละเล่นตามโอกาสต่างๆ เช่น การแห่ناع การฉลองชัยชนะต่าง ๆ มีการเล่าขานกันมานาน ๆ แล้วว่าการสู้รบสมัยกรุงศรีอยุธยา ระหว่างไทยกับพม่าก็มีการเล่นดนตรีพื้นบ้าน เพื่อเป็นการผ่อนคลายหรือเรียกทำการพักรบ ดังนั้นจึงมีการเล่นต่อมาเรื่อย ๆ จนแพร่หลายตามยุคสมัย (ดนตรีพื้นบ้าน. 2548)

ในปัจจุบันมีการประยุกต์การละเล่นต่าง ๆ เพื่อให้น่าฟังเพิ่มความสนุกสนาน ใ้ใจมากยิ่งขึ้น จึงทำให้มีการแปรเปลี่ยนไปมาบ้างน้อยบ้างแล้วแต่ชุมชนนั้นจะนำมาประยุกต์การอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ เป็นการบ่งบอกว่าสมัยก่อนนั้น มีวัฒนธรรมการดำรงชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร เช่น ทำไร่ทำนา จะมีมาจากการดำรงชีวิตของแต่ละท้องถิ่น เช่น ทำค่านา ถอนกล้า การเหย้ไข่มดแดง ฯลฯ ล้วนแล้วแต่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมการดำรงชีวิต

วิธีการถ่ายทอดดนตรีพื้นบ้านของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาลได้รับการถ่ายทอด โดยการสั่งสอนกันต่อ ๆ มาด้วยวาจาและการเล่น หรือการร้องให้ฟัง คือทำให้ดูเป็นตัวอย่างแล้วให้ทำตาม ฝึกซ้อมบ่อย ๆ ก็จะเกิดความชำนาญทั้งการเล่นและการร้อง การบันทึกเป็นโน้ตเพลงไม่ใช่ลักษณะดั้งเดิมของดนตรีพื้นบ้านอย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ได้มีการถ่ายทอดดนตรีพื้นบ้าน โดยการใช้โน้ตกันแล้ว

วิธีการถ่ายทอดโดยครูพักลักจำ เป็นการถ่ายทอดการเล่นให้ดูหรือร้องให้ฟัง แล้วให้ทำตาม เมื่อครูที่ทำการถ่ายทอดนั้นเห็นคเห็น้อยก็ต้องพักสอนเพื่อผ่อนคลายอิริยาบถ ลูกศิษย์ที่มีความสามารถสูงหรือมีพรสวรรค์ก็จะแอบจดจำสิ่งที่ครูสอนไว้ จำเอามาฝึกซ้อมทำให้เกิดทักษะเกิดความชำนาญได้

วิธีการถ่ายทอดโดยพี่สอนน้อง เป็นการถ่ายทอดจากรุ่นพี่ที่ได้เรียนรู้จากครูจนมีความชำนาญ พี่ก็จะช่วยสอนให้น้องต่อไปเป็นการแบ่งเบาภาระของครู บางครั้งครูที่สอนไม่อยู่รุ่นพี่ก็พาน้อง ๆ ฝึกซ้อมไปตามปกติ ทำให้เกิดความรักความสามัคคีต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้งิจกรรมนั้น ๆ สำเร็จไปได้ด้วยดี

ดนตรีพื้นบ้าน ถ้าไม่มีการอนุรักษ์ปลูกฝังและขัดเกลาให้กับเด็กนักเรียน เขาชนไว้สืบทอดไป ก็คงจะสูญหายไปจากผืนแผ่นดินไทยอย่างแน่นอน ควรนำเอาดนตรีพื้นบ้านมาจัดกิจกรรมร่วมกับการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังการอนุรักษ์และคุณธรรมจริยธรรมที่มีมาตั้งแต่เดิมของไทยเรา จึงควรนำสิ่งเหล่านี้มาประยุกต์ให้ได้เหมาะสมกับประเพณี วัฒนธรรม และยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันนี้

แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้านเข้าสู่การศึกษาของชาติ

ประมวล วรรสี (2536 : 30 – 33) ได้เสนอแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. รัฐบาลประกาศเป็นนโยบายให้ระบบการศึกษาทั้งหมด ศึกษาเรียนรู้ และทำนุบำรุง ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพิมพ์หนังสือและสื่ออื่น ๆ ที่ว่าด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีจำนวนมากและคุณภาพเหมาะสม และให้นำมาใช้ในการศึกษาทุกระดับ ทำการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. สร้างตำราท้องถิ่น ปัจจุบัน โรงเรียน ใช้ตำราที่แต่งมาจากส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ ควร เปิดโอกาสให้ครูในท้องถิ่น สร้างตำรา จากความรู้ในท้องถิ่นของตนเอง เป็นการเปิดศักยภาพของ ครู ทำให้การศึกษาสอดคล้องกับท้องถิ่นมากขึ้น และทำให้ชาติมีพลังความรู้จากของจริงทั่วประเทศ
4. ปรับโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในชุมชน อย่างน้อยส่วนหนึ่ง ให้เป็นโรงเรียนชุมชน โดยทำหน้าที่ 2 อย่าง คือ
 - 4.1 ศึกษาให้เข้าใจชุมชน
 - 4.2 เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาชุมชน ให้การศึกษาทุกรูปแบบเพื่อชุมชน และ คึงทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยราชการอื่น ๆ จากภาคธุรกิจและจากภาคองค์กรพัฒนาเอกชน เข้ามาใช้เพื่อพัฒนาเครือข่าย
5. ปรับระบบการศึกษาทั่วไป รวมทั้งในมหาวิทยาลัย ให้เป็นการศึกษาที่สร้างรากฐาน ของความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างบูรณาการ และเรียนจากประสบการณ์ความเป็นจริงของสังคมไทย การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็จะไปอยู่ในการศึกษาที่เป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์
6. รัฐบาลจัดเงินอุดหนุนทั่วไปให้หน่วยงานต่าง ๆ ตัดสินใจการใช้เอง ส่วนรัฐบาล ประเมินผลงานและตรวจสอบความถูกต้อง
7. รัฐบาลควรจัดงบอุดหนุนองค์กรพัฒนาเอกชนให้ทำการส่งเสริมการศึกษา กับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน จะช่วยเหลือต่อระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐบาลให้ดีขึ้น และช่วยสานให้เกิดความต่อเนื่องในหน่วยงานของรัฐเอง
8. ภาคธุรกิจควรใช้ทุนทรัพย์สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชน หรือจัดตั้งมูลนิธิ หรือ สถาบันในรูปเอกชน เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าให้มีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่ระบบ การศึกษาไทย

แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 16) ได้เสนอแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. สำรวจ ค้นหา แหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านและคัดเลือกส่วนที่สามารถนำมาใช้เป็นเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน หรือใช้ตัวบุคคลที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากร
2. ติดต่อวิทยากรเพื่อขอความสนับสนุน
3. กำหนดแผนปฏิบัติงาน ปฏิทินการทำงาน ค่าตอบแทนที่จะให้วิทยากร
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยความสอดคล้องในข้อ 3 ใช้ภูมิปัญญาของชาวบ้านทั้งในรูปแบบการสอนในชั้นเรียนหรือส่งนักเรียนไปฝึกปฏิบัติงานกับปราชญ์ชาวบ้าน
5. ติดตามสนับสนุนการดำเนินงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน
6. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงาน ยกย่องเชิดชูเกียรติ ประกาศเกียรติคุณปราชญ์ชาวบ้านที่สนับสนุน โรงเรียนจนเกิดผลดี

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียน

1. กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ที่มีต่อการสนับสนุน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ เช่น การนำแผนการปฏิบัติงาน กำหนดเวลา กำหนดงบประมาณ บุคลากร และสถานที่ที่จะดำเนินงาน
2. การปรับปรุงหลักสูตรให้สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ได้รวมทั้งมีแนวทางประเมินผลที่ชัดเจน และต้องคำนึงถึงการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. การจัดเวลาให้วิทยากร ที่จะมาให้ความรู้และเวลาของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกัน
4. การนำภูมิปัญญามาใช้ต้องคำนึงถึงสภาพท้องถิ่นเป็นหลักเพื่อปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
5. การสำรวจความต้องการของผู้เรียน เพื่อจะนำภูมิปัญญามาใช้ให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและจะได้จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย และระดับความสามารถของผู้เรียน
6. การสำรวจแหล่งข้อมูล ทั้งที่เป็นตัววิทยากร และสื่อ/อุปกรณ์ที่นำมาใช้
7. การสำรวจถึงความพร้อมของสถานที่ที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของภูมิปัญญานั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็น โรงเรียนหรือสถานที่ประกอบอาชีพในชุมชนก็ได้

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนดนตรี

ดวงเดือน คุปต์การ (2544) กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนและแนวการจัดกิจกรรมดนตรีในเอกสารร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครุต้นแบบ ใจความว่า ดนตรีเป็นวิชาการแขนง

หนึ่งที่มีมุมมองในแง่ของความเป็ศิลปะเพียงด้านเดียว แต่ความจริงดนตรีเป็นวิชาการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การเรียนรู้ดนตรีจึงต้องเป็นไปทั้งสองด้านพร้อม ๆ กัน ในแง่ของความเป็นศาสตร์ ดนตรีเป็นวิชาการที่มีหลักการ ทฤษฎี และเนื้อหาสาระเฉพาะตัว ในแง่ของความเป็นศาสตร์ ดนตรีเป็นวิชาทักษะที่ต้องเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจริง การเรียนรู้ศาสตร์ทางดนตรีและการฝึกทักษะเป็นลักษณะที่ส่งเสริมกันและกัน ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและเพิ่มทักษะดนตรีให้สูงขึ้น

การสร้างสรรคผลงานด้านดนตรี เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ผลงานขึ้นตามความคิดของตน โดยนำความรู้พื้นฐานที่ได้รับจากการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของการดัดแปลง การต่อเติม หรือการเปลี่ยนรูปแบบโดยสิ้นเชิง เป็นการพัฒนาแนวคิด พัฒนาการรับรู้ด้านดนตรี ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระดนตรี พัฒนาทักษะดนตรีหลาย ๆ ด้าน และก่อให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนดนตรีควรเป็นไปตามลำดับขั้นตอนคือ

รู้-เข้าใจ หมายถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระดนตรี ที่เป็นความรู้พื้นฐานของการเรียนรู้เพื่อการศึกษาและพัฒนาแนวคิดทางดนตรีในระดับที่สูงขึ้น โดยการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถบอก อธิบาย เปรียบเทียบ วิเคราะห์ จำแนกเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนรู้ได้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้

ฝึกให้ชำนาญ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะดนตรีด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว การฝึกปฏิบัติเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน ทักษะดนตรีแต่ละประเภท คือ การฟัง การร้อง การปฏิบัติเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี ย่อมเชื่อมโยงกันและกัน การฝึกปฏิบัติที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนและครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่าย มีความสุขได้รับความรู้และประสบการณ์เต็มตามศักยภาพ

สร้างงานดนตรี เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการฝึกปฏิบัติทักษะดนตรี คือ เมื่อนักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และมีทักษะดนตรีในระดับหนึ่งแล้ว การพัฒนาในระดับต่อไปคือการสร้างสรรค์ใหม่ทางดนตรี เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดสร้างสรรค์ผลงานชิ้นใหม่ตามความคิดของตนเอง ในลักษณะการสร้างรูปแบบจังหวะใหม่ การคิดทำนองใหม่ รวมทั้งการดัดแปลงแต่งเพลงและการเคลื่อนไหวประกอบเพลง

ดวงเดือน กุปต์การ (2544) กล่าวถึงรูปแบบกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนคนตรี

1. ควรจัดให้มีการเรียนการสอนในลักษณะกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก ให้ผู้เรียนได้เรียนร่วมกัน คิดร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ร่วมกันฝึกและปรับปรุงแก้ไข ฝึกการอยู่ร่วมกัน การยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม การยอมรับในบทบาทของผู้นำและผู้ตาม
2. การจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งควรมีการบูรณาการทักษะคนตรีให้ครบทุกทักษะ หรือให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งโดยเฉพาะ รวมทั้งการบูรณาการเนื้อหาในรายวิชา ในกลุ่มวิชา และต่างกลุ่มวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน
3. การจัดการเรียนการสอนคนตรีแต่ละครั้ง ผู้เรียนควรเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก เพราะเป็นประสบการณ์ตรงที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้ชัดเจน ขณะเดียวกันก็ควรควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาสาระ เพราะทั้งสองส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการด้านคนตรีได้ดียิ่งขึ้น
4. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจ ส่งเสริม กระตุ้น และปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและสนใจคนตรี มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนคนตรี ส่งเสริมความถนัดและความสนใจตามศักยภาพของผู้เรียน
5. การประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีการประเมินทั้งด้านทักษะปฏิบัติและเนื้อหาสาระ ทั้งในลักษณะกลุ่มและรายบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลตนเองและให้ผู้อื่นร่วมประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริงสำหรับการพัฒนาต่อไป

หลักการสอนคนตรี คนตรีประกอบด้วยเนื้อหาสาระและทักษะคนตรี การเรียนรู้คนตรีที่สมบูรณ์ต้องเรียนรู้เนื้อหาสาระควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติทักษะคนตรี สาระคนตรีหมายถึง องค์ประกอบคนตรีและวรรณคดีคนตรี เป็นเนื้อหาที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานของทักษะคนตรี นำไปสู่การพัฒนาแนวคิดทางคนตรีในระดับสูงขึ้นไป คนตรีเป็นวิชาทักษะ การฝึกปฏิบัติจึงทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะที่แท้จริง การฝึกปฏิบัติที่เป็นไปตามลำดับขั้นและครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่าย มีความสุข ได้รับความรู้และประสบการณ์เต็มตามศักยภาพ วิชาการแต่ละสาขามีธรรมชาติของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และเนื้อหาแต่ละเรื่องก็มีการนำเสนอที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนคนตรีจึงใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน และทฤษฎีเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ/ประสิทธิภาพ เป็นคนดีของสังคม และเรียนรู้อย่างมีความสุข

ประวัติความเป็นมาของกลองยาวประยุกต์บ้านเสม็ดโลกताल

บ้านเสม็ดโลกताल ตั้งอยู่ในตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

อยู่ห่างจากตัวเมืองบุรีรัมย์ประมาณ 12 กิโลเมตร ไปทางทิศใต้ ถนนบุรีรัมย์ – ประโคนชัย ประชากรส่วนใหญ่ของบ้านเสม็ดโคกตาล นับถือศาสนาพุทธ เป็นพุทธศาสนิกชน สืบทอดกันมา ตั้งแต่บรรพบุรุษ มีความศรัทธาในพระพุทธรูปที่มีความเชื่อเรื่องบาป-บุญคุณโทษ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เชื่อว่าบ้านเมืองใดที่คนในชาติมีศีลธรรม จะทำให้บ้านเมืองนั้นมีแต่ความสุขและความเจริญรุ่งเรืองเพราะทุกคนประพฤติตามกฎหมาย ดังนั้นชาวบ้านเสม็ดโคกตาล จึงเป็นคนใจบุญและจะทำบุญในวันธรรมสวนะ และวันสำคัญทางศาสนา

นอกจากนั้นพระสงฆ์ยังมีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนชาวบ้านให้ประพฤติอยู่ในกฎระเบียบของสังคม เป็นคนดีมีคุณธรรมต่อครอบครัวสังคม และประเทศชาติ โดยมีจำนวนประชากรแยกเพศ รายหมู่บ้าน และจำนวนครัวเรือน ในปี พ.ศ. 2553 หมู่ที่ 1 บ้านเสม็ด มีประชากรชาย จำนวน 372 คน ประชากรหญิง จำนวน 362 คน รวมจำนวน 734 คน ครัวเรือน จำนวน 181 ครัวเรือน หมู่ที่ 2 บ้านโคกเพชร มีประชากรชาย จำนวน 622 คน ประชากรหญิง จำนวน 666 คน รวมจำนวน 1,288 คน ครัวเรือน จำนวน 282 ครัวเรือน หมู่ที่ 7 บ้านโคกเพชร มีประชากรชาย จำนวน 363 คน ประชากรหญิง จำนวน 361 คน รวมจำนวน 724 คน ครัวเรือน จำนวน 154 ครัวเรือน หมู่ที่ 8 บ้านหนองข่า มีประชากรชาย จำนวน 336 คน ประชากรหญิง จำนวน 308 คน รวมจำนวน 644 คน ครัวเรือน จำนวน 200 ครัวเรือน หมู่ที่ 19 บ้านโนนพลอย มีประชากรชาย จำนวน 313 คน ประชากรหญิง จำนวน 298 คน รวมจำนวน 611 คน ครัวเรือน จำนวน 105 ครัวเรือนรวมประชากรชาย จำนวน 2006 คน ประชากรหญิง จำนวน 1995 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 4,001 คน ครัวเรือนรวมทั้งสิ้น จำนวน 922 ครัวเรือน

รวมทั้งบ้านโคกตาล ตำบลสะแกชำ อีก 1 หมู่บ้านที่ได้ชื่อว่าบ้านเสม็ดโคกตาล เพราะแต่เดิมยังไม่มีโรงเรียนให้การศึกษาแก่เด็กในชุมชน ผู้ปกครองได้ส่งบุตรหลานมาศึกษาที่บ้านเสม็ด คณะกรรมการจึงมีมติพร้อมใจกันตั้งชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาลตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ซึ่งหมู่บ้านนี้มีประชากรรวมกันจำนวน 4,500 คน (รายงานผลการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล. 2553)

ประวัติความเป็นมาของการละเล่นพื้นบ้าน

การละเล่นพื้นบ้านกลองยาวของบ้านเสม็ดโคกตาล มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานมีการสืบทอดจากบรรพบุรุษสู่รุ่นลูกหลานอย่างต่อเนื่องมาเรื่อยๆ มาถึงปัจจุบัน จากคำบอกเล่าว่าบรรพบุรุษได้เห็นต้นขนุนยืนตาย จึงขอจากเจ้าของต้นขนุนที่ยืนตาย เอามาทำเป็นกลองยาวไว้ประจำหมู่บ้าน เอาหนังวัวหรือหนังควายมาปิดหน้ากลองยาว นิยมใช้ไม้ขนุนมาทำเป็นหุ่นกลอง

เพราะมีน้ำหนักเบา เวลาสะพายตีบรรเลงตามงานต่าง ๆ จะได้ไม่หนัก และทำให้ไม่เหนื่อยเร็ว สำหรับผู้ตีกลองยาว การซ่อมกลองยาวของบ้านเสม็ดโคกตาล จะซ่อมตอนเย็นของทุก ๆ วัน แต่เยาวชนรุ่นใหม่จะไม่ค่อยสนใจเท่าที่ควรเพราะกระแสวัฒนธรรมตะวันตกหลังไหลเข้ามาแทนที่ ถ้าไม่มีการอนุรักษ์ไว้อาจจะสูญหายไปจากชุมชนได้ (สัมภาษณ์ นายเหนือ ไชยศรีรัมย์ วันที่ 25 สิงหาคม 2553)

วัตถุประสงค์ของการเล่นพื้นบ้านกลองยาวของบ้านเสม็ดโคกตาล

ดนตรีพื้นบ้านของบ้านเสม็ดโคกตาล ประกอบด้วย เครื่องดนตรีประสม วงกลองยาว และการบรรเลงกลองยาว ชาวบ้านนิยมใช้กลองยาว สำหรับตีแห่ขบวนแห่ ในงานต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานบุญเทศน์มหาชาติ งานกฐิน งานทอดผ้าป่า และงานรื่นเริงอื่น ๆ ที่ต้องการความครึกครื้น จะเห็นได้ว่าตามวัดต่าง ๆ มักจะมีกลองยาวไว้ประจำ เมื่อเวลาถึงงานจะได้นำมาใช้ ดนตรีพื้นบ้านของบ้านเสม็ดโคกตาลไม่เน้นการรับจ้าง แต่จะเป็นการร่วมมือกันเวลาถึงงานประเพณีต่าง ๆ ขึ้นในชุมชน

การไหว้ครู

วัตถุประสงค์ของการไหว้ครู

1. เพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศลด้วยการถวายเครื่องสักการะ พิธีกรรมแก่ครูบาอาจารย์ทั้งหลายทั้งปวงที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ศิษย์
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนดนตรีเป็นอย่างดีเมื่อได้ผ่านพิธีกรรมมาแล้ว
3. เพื่อเป็นการขอขมาลาโทษหากศิษย์ได้กระทำการสิ่งที่ไม่ดีพลาดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ไม่ว่าจะเป็นด้านกายกรรม วาจกรรมหรือมโนกรรมก็ตาม
4. เพื่อเป็นสิ่งเตือนสติให้ศิษย์ระลึกถึงครูอันเป็นเครื่องเตือนใจที่จะประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีงามอยู่ในศีลธรรมจรรยา ตั้งตนอยู่ในโอวาทคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์

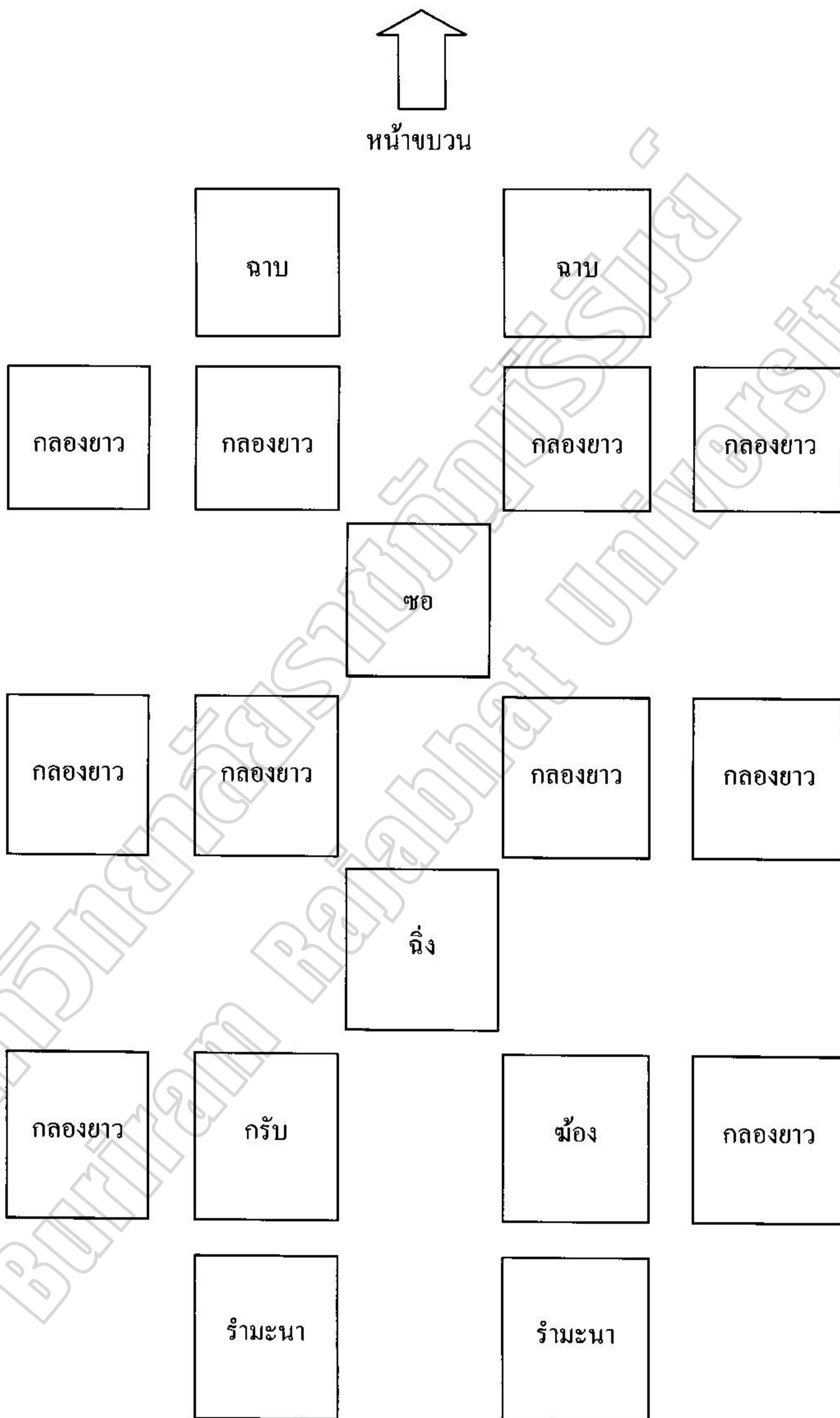
ในพิธีไหว้ครูก่อนการแสดงทุกครั้ง จะต้องเตรียมเครื่องไหว้ครูต่าง ๆ ทุกครั้ง วัสดุอุปกรณ์ในการบูชาครูอาจแตกต่างกันบ้างในรายละเอียดของแต่ละท้องถิ่น แต่ของชุมชนบ้านเสม็ดโคกตาลจะประกอบไปด้วยเครื่องบูชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เหล้าขาว	1	ขวด
บุหรี	1	ซอง
กรวยดอกไม้สีขาว	5	อัน
เทียน	5	เล่ม
ธูป	5	ดอก

ผ้าขาว	1	ผืน
ไก่อัดม	1	ตัว
แป้ง น้ำหอม น้ำอบ	1	กระป๋อง/ขวด
เงินค่ายกครู	26	บาท

การประกอบพิธีไหว้ครูก่อนที่จะมีการบรรเลง จะเริ่มต้นจากการหาสิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในพิธีมาจัดใส่ถาดหรือพานให้เรียบร้อย ผู้ที่มีอาวุโสสูงสุด จะเป็นผู้ประกอบพิธี โดยเริ่มจากการวางเครื่องดนตรีให้อยู่ลักษณะเป็นวงกลม จากนั้นจึงจุดธูป 9 ดอก แจกให้สมาชิกผู้ร่วมวงคนละดอกที่เหลือจะวางไว้ แล้วจึงจุดเทียนทั้ง 2 เล่ม และเริ่มบรรเลงทำน้มนต์ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ผู้ร่วมวงทุกคน จากนั้นให้นำธูปไปปักไว้ที่ส่วนหัวของเครื่องดนตรี เมื่อปักเสร็จแล้วผู้ที่ทำพิธีจะเอาน้มนต์ที่อยู่ในขัน มาประพรมให้แก่สมาชิกทุกคน จากนั้นจึงกราบ 3 ครั้ง แล้วจึงรินสุรารดลงไปบนเครื่องดนตรีทุกชิ้น จากนั้นนักดนตรีทุกคนต่างก็หยิบเครื่องดนตรีของตนขึ้นมาบูชาลงเสียง แล้วบรรเลงเพลงไหว้ครู เมื่อบรรเลงจบ จึงยกเครื่องดนตรีไหว้อีกครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี จากนั้นจึงบรรเลงเพลงตามปกติต่อไป เครื่องดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล ประกอบไปด้วย

กลองยาว	จำนวน	10	ลูก
กลองรำมะนา	จำนวน	2	ใบ
ฉิ่ง	จำนวน	2	คู่
ฉาบ	จำนวน	2	คู่
กรับ	จำนวน	1	คู่
ฆ้อง	จำนวน	1	ใบ
ซอด้วง	จำนวน	1	คัน

ภาพประกอบ 1 แผนผังการตั้งขบวนกลองยาวประยุกต์ของบ้านเสม็ดโคกตาล

เพลงที่ใช้บรรเลงของดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์บ้านเสม็ดโคกตาล มีดังนี้

1. อมตูก (เขมรพายเรือ)
2. เพลงอายัย อายอง
3. เพลงสักวา
4. เพลงกระจั๊ก
5. เพลงกะโต๊ป ดึงตอง
6. เพลงเบ็ดเตล็ด

การบรรเลงจะบรรเลงจากเพลงเข้าไปหาเร็ว การบรรเลงตอนจบจะใช้เพลงลาโรง เมื่อบรรเลงจบ ผู้เล่นก็จะทำความเคารพเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงโดยการยกมือไหว้ (สัมภาษณ์ นายเหนือ ไชยศรีรัมย์ และนายอภิชาติ อาจบำรุง วันที่ 25 สิงหาคม 2553)

กระบวนการในการปรับตัวเพื่อตามอยู่รอดของวงกลองยาวบ้านเสม็ดโคกตาล

จากการศึกษาพบว่า การละเล่นพื้นบ้านกลองยาว ได้รับผลจากการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคมหันไปสู่ความบันเทิงในรูปแบบใหม่รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาจนทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่ค่อยสนใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น ถ้าไม่มีการอนุรักษ์ก็จะสูญหายไปจากท้องถิ่นบ้านเสม็ดโคกตาล

การละเล่นพื้นบ้านกลองยาวได้มีการปรับตัว และพัฒนารูปแบบด้านการประสมวงแบบประยุกต์โดยนำเครื่องดนตรีสากลเข้ามาร่วมบรรเลงในการละเล่นพื้นบ้านกลองยาวปรับเปลี่ยนวิธีการบรรเลงให้มีความกระชับ และเร้าใจมากยิ่งขึ้น รวมถึงการนำเพลงที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันมาเล่นผสมผสานกับจังหวะกลองยาวได้อย่างกลมกลืนเพื่อให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันและเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการละเล่นพื้นบ้านกลองยาว

แนวทางในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทางโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาลเล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงหาแนวทางในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการละเล่นพื้นบ้านกลองยาว เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในปัจจุบันดังนี้

จัดให้มีการเรียนการสอนการละเล่นพื้นบ้านกลองยาวในสถานศึกษาภายในชุมชน เป็นการปลูกฝังให้รู้จักดนตรีพื้นบ้าน ตั้งแต่เยาว์วัย และเป็นการทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่น เป็นการสอนให้รู้จักความรับผิดชอบ และรู้หน้าที่ไปพร้อมกัน ทำให้มีความสามารถทางด้านดนตรีพื้นบ้าน เพราะการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เด็ก จะถ่ายทอดได้ง่าย โดยการทำตามไม่ซับซ้อนเด็กสามารถเข้าใจและทำได้ง่าย โดยเชิญวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้กับทางโรงเรียน

และสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ส่งเสริมได้แก่ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และ ความกตัญญูให้กับนักเรียนไปด้วย

สรุป การนำดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล เป็นการ นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้านที่มีอยู่ในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน โดยมีการสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรมในระหว่างการเรียนการสอนเพื่อเป็นการอนุรักษ์และขัดเกลาจิตใจให้กับเด็ก นักเรียนให้มีความรักในภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่ดั้งเดิมของบรรพบุรุษเอาไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ สืบทอดต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ธิดา โมกสิกรัตน์ (2540 : 350) ได้ศึกษาการละเล่นพื้นบ้านว่าเป็นกิจกรรมการละเล่น ของสังคมซึ่งไม่ทราบที่มาแต่ได้รับการยอมรับและถ่ายทอดการละเล่นต่อ ๆ กันมาไม่ขาดสาย มีจุดมุ่งหมายการเล่นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินในโอกาสต่าง ๆ การแสดงพื้นบ้านมีประวัติ และเรื่องราวยาวนานตั้งแต่สมัยอยุธยาเป็นอย่างน้อย นับเป็นการแสดงออกที่แฝงไว้ซึ่ง ความสนุกสนาน การแสดงออกซึ่งอารมณ์อันคมคายมีไหวพริบบีบไว ความเชื่อถือเป็น ขนบประเพณี และการปล่อยให้เสียงร่ำร้องของคนตรี เครื่องทำจังหวะต่าง ๆ ละครชากอารมณ์ ความรู้สึกไปกับบรรยากาศสนุกสนาน ไม่มีพิธีที่ซับซ้อนมากนัก แต่คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่บริสุทธิ์ ด้วยท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์

จรัส แก้วเป็ง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การวะที่มีต่อพระพุทธ พระธรรมพระสงฆ์ การวะธรรมที่มีต่อครู – อาจารย์ การวะธรรมที่มีต่อเพื่อน การวะธรรมที่มีต่อ ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ โดยใช้โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมด้านการวะธรรม โครงการประกวดมารยาทไทย โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน และโครงการพี่เตือนน้องในการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ผลจากการศึกษานักเรียนมีพฤติกรรมทั้ง 4 ด้านดีขึ้น

วนัสชาห์ สุวรรณทอง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนคติต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์การรับราชการต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การรับราชการต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การรับราชการ 10 – 20 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การรับราชการมากกว่า 20 ปี มีทัศนคติต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุมาลี สุจินดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี ตามจริยธรรม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความอดทน ด้านความประหยัด และด้านความเสียสละ ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและครู พบว่า ความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

องอาจ ชุมสาย ณ อยุธยา (2546) ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าของความเป็นมนุษย์ โดยอิงแนวคิดการเรียนรู้จากการหยั่งรู้ด้วยตนเอง พบว่าการศึกษาและค้นคว้าเอกสารพบว่า ต่างประเทศได้ให้การยอมรับแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์ มิใช่แต่เพียงในประเทศไทยเท่านั้น ในหลายประเทศทั่วโลกพบว่า มีหลักฐานการเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมของผู้เรียน ครู และผู้ปกครอง ซึ่งเกิดจากมีคุณค่าความเป็นมนุษย์ 5 ประการ ได้แก่ ความจริง ความประพฤติชอบ ความสงบสุข ความรัก และเอหิงสา การวิจัยแบบสำรวจข้อมูลย้อนรอย (Expost Facto Research) ในโรงเรียนสัตยา พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมมาจาก การสวดมนต์ ภาวนา นั่งสมาธิทุกวัน ได้รับแรงบันดาลใจจากครู เพื่อน ๆ จึงได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์ขึ้นมา

อเนก แท้สูงเนิน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีวินัย ด้านความสะอาด และด้านความประหยัด ของนักเรียนโรงเรียนตลาดไพรพิทยาคม

อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาค้นคว้า ปรากฏดังนี้ นักเรียนมีการปฏิบัติด้าน คุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุก ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความประหยัด ด้านความมีวินัย และด้าน สะอาดตามลำดับ

วิระศักดิ์ สมานชาติ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 การวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เช่น การแข่งขันกีฬา กิจกรรมรำลึกถึงผู้มีพระคุณ และกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดมากกว่า การดำเนินงานด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าผู้บริหาร และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมากกว่าด้านอื่น ส่วนครูผู้สอนเน้นการสอนคุณธรรมจริยธรรม สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้ มากกว่าด้านอื่น

พระครูนิวิฐวิริยคุณ (โปชาวิชัย) (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดลำพูน ผลจากการวิจัย พบว่า การดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในระดับมากทั้ง 4 วิธี ดังนี้ แนวทางพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของครูคือ บุคลากรของโรงเรียนต้องร่วมมือกัน อย่างเต็มที่และต่อเนื่อง กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากกว่าที่ ดำเนินการในปัจจุบัน แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนคือ ครูผู้สอนควรเอาใจใส่ต่อการแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียน ให้ขวัญและกำลังใจแก่นักเรียน ควรจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงามและให้นักเรียนมีส่วนร่วม กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ครูควรควบคุมระเบียบวินัยให้เคร่งครัดกว่าในปัจจุบัน และ ควรมอบหมายให้นักเรียนควบคุมกันเอง

ชาญวิทย์ ชุมศรี (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการละเล่นพื้นบ้านกลองยาวอำเภอเกษตร วิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงอยู่ของการละเล่นพื้นบ้านกลองยาวในปัจจุบัน การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของคณะกลองยาว ได้แก่การประสมวงกลองยาวแบบประยุกต์ โดยนำ เครื่องดนตรีสากลเข้าร่วมบรรเลงในการแสดงกลองยาว การบรรเลงกลองยาวแบบประยุกต์ให้มี จังหวะกระชับกลมกลืนกับเพลงในปัจจุบัน แนวทางในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการละเล่นพื้นบ้านกลองยาวได้แก่ การจัดให้มีการเรียนการสอนกลองยาวในสถานศึกษาของ

ชุมชน การจัดประกวดกลองยาวเพื่อให้เกิดการพัฒนาประยุกต์ และการจัดให้มีสื่อกลองยาวแบบวีดิทัศน์หรือวีดิโอซีดีเพื่อสะดวกในการศึกษาเผยแพร่

ไพบุลย์ ศรีโมรา (2550 : 90-91) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเรียนรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัยในตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 พบว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัยในตนเองในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้ ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยในตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 มีประสิทธิภาพ 84.10/84.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.70 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 70

สุมณฑา สอนผลรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 90 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ระดับชั้นละ 30 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างง่ายจากประชากร พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีค่าเท่ากับ 69.70 , 74.26 และ 74.51 ตามลำดับ ซึ่งก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 โดยมีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้นทุกด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความกตัญญูกตเวที

รัชณี ยมศรีเคน (2551 : 107-109) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สภาพก่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้ศึกษาพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ผลจากการประเมินพฤติกรรมนักเรียนตามแบบสอบถามเพื่อการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยครูประจำชั้น ระยะเวลาที่ 1 พบว่า พฤติกรรมนักเรียนโดยรวมทุกด้าน ทั้งสองช่วงชั้นมีระดับการปฏิบัติมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายช่วงชั้น พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติ ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด นักเรียนช่วงชั้นที่ 2

มีระดับการปฏิบัติมาก ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ กลยุทธ์การเข้าค่ายพุทธบุตรและเข้าค่ายปฏิบัติธรรม กลยุทธ์การสอนสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นแกนหลัก ผลการพัฒนา นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในวงรอบที่ 1 ด้วย 4 กลยุทธ์ ทำให้กลุ่มเป้าหมายได้ฝึกปฏิบัติ จนเป็นนิสัยและปฏิบัติได้ดีเป็นส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมนักเรียนบางส่วนที่ควรได้รับการปรับปรุง พัฒนาต่อไป จึงได้พัฒนานักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในวงรอบที่ 2 ผลการพัฒนานักเรียนที่เป็น กลุ่มเป้าหมายในวงรอบที่ 2 นักเรียนได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมในกลยุทธ์ทั้ง 4 กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาขั้นเบื้องต้น คือ ปฏิบัติอยู่ในหลักศีลธรรมอันดีงาม มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ประพฤติปฏิบัติตน เป็นคนดี โดยเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และรู้จักประหยัดทรัพย์สิ่งของซึ่งพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ที่เห็นได้ชัดเจนคือ การเข้าแถวเพื่อเคารพธงชาติ การเข้ารับ การบริการต่าง ๆ เป็นไปตามลำดับก่อนหลังไม่แย่งชิงกัน ปฏิบัติตนทำความสะอาดห้องเรียน เป็นประจำ การขโมยสิ่งของลดลง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานระบบกลุ่ม ทุกคน ทำหน้าที่ตนเองอย่างเต็มที่ มีจิตอาสาอยากช่วยเหลือส่วนรวม มีความรัก ความเห็นใจกัน เห็นได้จากการทะเลาะวิวาทกันลดลงมาก พูดจาสุภาพมากขึ้น การพูดคำหยาบลดลง การใช้จ่าย ทรัพย์สิ่งของอย่างประหยัด รู้จักอดและออม สะท้อนให้เห็นว่ากลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ การเข้าค่าย กลยุทธ์การสอนสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์พบพระธรรม และกลยุทธ์ การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยกิจกรรม 2 กิจกรรม นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เรียนรู้เรื่องที่มีความหมายใกล้ตัว สนองความต้องการ ความสนใจ ส่งผลให้พฤติกรรมนักเรียน ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นคนดีตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 6 ด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้น คือ ก่อนการดำเนินการพฤติกรรม การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ระดับ ปฏิบัติมาก และหลังดำเนินการ พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.51 ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

พระมหาประวิทย์ สุระวรรณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา การดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียน สุรนารีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ผู้ที่จะเจริญงอกงามในชีวิตได้จิตใจ

ต้องประกอบไปด้วยคุณธรรมอันดีงาม การปลูกฝังค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมาย การศึกษากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการ 1 คน หัวหน้าคณะ จำนวน 12 คน และครูผู้สอน จำนวน 6 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 116 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมศึกษา จำนวน 20 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 6 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนสุรนารีวิทยา ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรม การสอนสอดแทรกและการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่ต้องการแต่ยังมีนักเรียนส่วนน้อยที่ยังไม่พัฒนาจึงต้องมีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การสอนสอดแทรกและการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม จากการดำเนินการทั้งหมด 2 วงรอบ ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายส่วนมากมีพฤติกรรมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสำนึกและปฏิบัติต่อผู้มีพระคุณดีขึ้นเป็นอย่างมาก

ยุวดี ศรีพรหมษา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านภูตะคาม อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร พบว่า การดำเนินงานสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นการพัฒนาที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในด้านคุณธรรม ด้านสังคมและด้านการเรียนรู้ โดยใช้กลยุทธ์ในการดำเนินงานสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน คือ การอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานคุณธรรม เพื่อส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ศึกษาค้นคว้า หัวหน้างานฝ่ายกิจการนักเรียน ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 63 คน ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านภูตะคาม อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้อย่างบูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมด้านคุณธรรม เข้าใจทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม จากการนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการใช้กลยุทธ์ดังกล่าวทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์เป็นที่พึงพอใจ แต่ในด้านการเรียนรู้ นักเรียนยังขาดคุณธรรมด้านการเรียนรู้อยู่ ยังไม่เป็นที่พอใจ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมเป็นการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางยังไม่มากพอ ยังไม่เป็นที่พอใจยังเป็นลักษณะที่ครูเป็นผู้ให้การอบรม ครูเป็นผู้ป้อนข้อมูลให้นักเรียนขาดการเรียนรู้เอง ไม่ค่อยได้คิดเอง ทำเอง และแก้ปัญหาเอง ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงได้มีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ การนิเทศติดตามทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านคุณธรรม ด้านสังคม และด้านการเรียนรู้เป็นที่น่าพอใจ โดยหลังจากที่นักเรียนได้ทำโครงการร่วมกันเป็นกลุ่มแล้วนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นที่น่าพอใจ บรรลุตามจุดมุ่งหมาย นักเรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น มาเรียนสม่ำเสมอไม่ขาดเรียน นักเรียนเข้าห้องสมุดใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาความรู้มากขึ้น

วิมลพรรณ สีนสว่างวัฒน์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านศีลธรรมตามวิถีพุทธในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา พบว่าการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านกาย วาจา ใจ ให้กับคนในชาติ นับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนระดับชาติต่างได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องคุณธรรม เพราะปัจจุบันสังคมไทยได้ละเลยไปเรื่องนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาอันวุ่นวายทั้งที่บ้าน วัด และโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกลุ่มผู้รู้ จำนวน 15 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 50 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป จำนวน 15 คน พบว่า ภูมิปัญญาการถ่ายทอดศีลธรรมตามวิถีพุทธในบ้านมีพ่อ แม่ ปราชญ์ พระได้สั่งสอนในด้านกายให้มีสัมมาคารวะผู้ใหญ่และบุคคลทั่วไป ด้านวาจาให้ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ ด้านจิตใจให้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เอื้ออาทรซึ่งกันและกันให้นับถือผีปู่ตา การถ่ายทอดศีลธรรมตามวิถีพุทธในวัดมีเจ้าอาวาส พระ สามเณร ถ่ายทอดด้านกาย วาจา ใจ โดยใช้เนื้อหาหลัก ๆ ได้แก่ สุจริตสามและกุศล การถ่ายทอดศีลธรรมตามวิถีพุทธในโรงเรียนมีครู พระสอนศีลธรรมสอนให้นักเรียนมีศีล สมาธิและปัญญา เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามศีลก็ให้ผลประโยชน์ต่อกายประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ดี สมาธิเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามก่อให้เกิดผลทางใจคือ มีจิตใจดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และจิตใจสงบไม่ฟุ้งซ่าน ปัญญา เมื่อปฏิบัติทางศีล สมาธิได้แล้วก็จะเกิดปัญญากระทำแต่สิ่งที่ดีคือประพฤติชอบ

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ :กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัฐธรรมนูญ เขต 1 ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ไรด์ (Ried. 1965 : 78-80) ได้วิจัยเรื่อง ศีลธรรมและจริยธรรมที่ควรสอนในห้องเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนคติของครูเกี่ยวกับการสอนศีลธรรมในโรงเรียนผู้วิจัยได้

ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นว่า ควรจะเน้นเรื่องศีลธรรมจรรยาในการสอนในห้องเรียน วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้คือ การสัมภาษณ์ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในซานติเอโก ด้วยการสุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ จำนวน 105 คน เพื่อถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนศีลธรรม พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าครูทุกคนควรสอนศีลธรรม จริยธรรม และควรสอนสอดแทรกกับวิชาอื่น ๆ ในห้องเรียน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากเห็นว่าศีลธรรมเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องสอนในโรงเรียน

ฮอฟแมน (Hoffman, 1970 : 291) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การอบรมเลี้ยงดูกับจริยธรรม 4 ประการ คือการมีความรู้สึกผิดชอบ การอดทนต่อสิ่งยั่วชวนใจ การยึดหลักแห่งตนและยอมรับสารภาพผิด ปรากฏว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูให้ความรักในช่วง 4 – 13 ปี มีลักษณะทางจริยธรรม 4 ประการ สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าการให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็ก โดยเฉพาะเด็กอายุ 5 ปี

วอร์ชอว์ (Waeshaw), 1978 : 1450 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลทางจริยธรรมของเด็กเกรด 4 และเกรด 6 ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิงจำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคห์ลเบิร์ก ผลการวิจัย พบว่า เพศและระดับชั้น ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่องค์ประกอบที่น่าสนใจคือกลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของโรงเรียนอาจส่งเสริมให้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นได้

เลวิส (Lewis, 1982 : 5088 – A) ได้ทำการวิจัยโดยศึกษาความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางจริยธรรมและความรู้ของนักเรียนที่มีความสามารถ ซึ่งแตกต่างกันในเรื่องเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและอายุ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนระดับปกติ และความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางความรู้กับการใช้เหตุผลของนักเรียนที่มีความสามารถ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมรวมทั้งพัฒนาการทางด้านความรู้ระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถกับนักเรียนปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านความสัมพันธ์ได้พบความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางด้านความรู้กับจริยธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางด้านความรู้กับสถานภาพทางเศรษฐกิจ

เรย์มอน (Raymond, 2001 : 78 – 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศีลธรรม จริยธรรมที่ควรสอนในห้องเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนคติของครูเกี่ยวกับการสอนศีลธรรมในโรงเรียน ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นว่าควรเน้นเรื่องศีลธรรมจรรยาในการสอนในห้องเรียน วิธีการในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้คือ การสัมภาษณ์ครูในโรงเรียน

มัธยมศึกษาในซานดิเอโก ด้วยการสุ่มจากครูสอนในหมวดต่าง ๆ จำนวน 105 คน เพื่อถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนศีลธรรม ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ครูทุกคนควรสอนศีลธรรม จริยธรรมและควรสอดแทรกกับวิชาอื่น ๆ ในห้องเรียน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก เห็นว่า ศีลธรรมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องสอนในโรงเรียน

โฮลเดน (Holden, 2001 : 4014) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยสอดแทรกเรื่องของวินัยลงไปในบทเรียน โดยการทดลองจากการสอนที่ใช้สื่อประกอบการสอน โดยไม่ใช้สื่อประกอบการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการนำไปสู่การมีวินัยในตนเองของนักเรียน ซึ่งปรากฏผลในการวิจัยในครั้งนี้ว่า การใช้สื่อผสมผสานในขณะที่สอนทำให้นักเรียนเกิดความรักในบทเรียน ไม่หนีเรียน มีความสนุกสนานในบทเรียน

พิชาลาฟอง (Phisalaphong, 2003 : 4216 - A) ได้ทำการสำรวจรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนวัดของชาวพุทธในระดับปฐมวัย โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในเชิงลึก การสังเกตวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูและการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดทำหลักสูตร พบว่า หลักสูตรการศึกษาด้านการเสริมสร้างลักษณะนิสัย ซึ่งถูกนำไปใช้ในโรงเรียนวัดของชาวพุทธในระดับปฐมวัยนั้น ไม่ใช่วิชาที่ได้รับการบรรจุอยู่ในแผนผังของหลักสูตรโรงเรียนปฐมวัยแห่งชาติ แต่โรงเรียนวัดของชาวพุทธในระดับปฐมวัยก็ได้บูรณาการหลักคุณธรรมที่สำคัญ ๆ ไว้ในการเรียนการสอนทุก ๆ หัวข้อตลอดเวลา ภายในระยะเวลา 3 ปีพบว่า นักเรียนในชั้นอนุบาล 3 มีความประพฤติดี รู้จักให้ความช่วยเหลือและมีน้ำใจต่อผู้อื่น รวมทั้งยังไม่พบว่ามีพฤติกรรมก้าวร้าวอีกเลย

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ สรุปได้ว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมยังเป็นปัญหาที่จะต้องศึกษาและจัดกระบวนการที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนรวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไว้ในทุกวิชา โดยการใช้นคริพื้นบ้านมาใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม เพราะคนตรีพื้นบ้านให้ทั้งความรู้และความบันเทิงเกี่ยวกับทางโลกและทางธรรม เป็นการสั่งสอนให้คนประพฤติในสิ่งที่ดีงามและยังเป็นการอนุรักษ์และหวงแหนในคนตรีพื้นบ้าน ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เพื่อสร้างเด็กไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ต้องการต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้กรณีศึกษาที่บ้านคลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย นักเรียนที่สมัครเข้าโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้กรณีศึกษาที่บ้านคลองยาวประยุกต์ จำนวน 60 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 60 คน และครูผู้สอน จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 148 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 2 แบบ คือ แบบสอบถาม และแบบการสังเกตพฤติกรรม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาเอง มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และเขียนข้อความลงในช่องที่เว้นไว้ที่ตรงกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ส่งเสริม ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความกตัญญู แบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งค่าระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ จำนวน 72 ข้อ

- ตอนที่ 3** วิธีการสอน เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended form)

2. แบบสังเกต เป็นแบบบันทึกสิ่งที่พบเห็นในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
นักเรียนทั้ง 9 ด้าน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัย ได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาเอง โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร บทความ ตลอดจนรายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และความกตัญญู และแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
 - 1.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
 - 1.3 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบเพื่อพิจารณาแก้ไข เนื้อหา และภาษาที่ใช้ ความถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 1.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมและตรงเนื้อหา เพื่อความเที่ยงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญมี 3 ท่าน ดังนี้
 - 1.4.1 นายทนก คิมิ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
 - 1.4.2 ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล ปร.ค. มนุษยศาสตร์ (สังคมวิทยา) ครู คศ. 3 โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
 - 1.4.3 นายสุรเทพ ไชยสาร ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ครู คศ. 3 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
 - 1.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข เสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณาอีกครั้งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
 - 1.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและการทดลองใช้ พบว่าแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.153 ถึง 8.354 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9832 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์พร้อมที่จะนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายได้

2. แบบสังเกต

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตเพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามบุรีรัมย์ เขต 1

2.1.1 ผู้วิจัย โดยผู้วิจัยเป็นสังเกต และทำการจดบันทึกสิ่งที่ได้สังเกต

2.1.2 กรอบการสังเกตเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดย

ใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 คุณธรรมจริยธรรมที่สังเกต ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความกตัญญู

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากประชากร กลุ่มเป้าหมาย ที่ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง โดยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัยจากบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ไปถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จากนั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบการสังเกต ไปใช้กับนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และครูผู้สอน ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การสังเกต ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องสมบูรณ์ ในทุกคำตอบ แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์มาลงรหัสไว้

1.2 ศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ส่งเสริม ได้แก่ ด้านความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัยความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความกตัญญู ผลที่ได้จากการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบคำถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) โดยแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติบ่อยครั้งแต่ไม่สม่ำเสมอ

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติเป็นบ้างเป็นครั้งคราว

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนจะปฏิบัติเมื่อมีคำสั่ง

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติเมื่อถูกบังคับและควบคุม

สำหรับการแปลคะแนนค่าเฉลี่ยคำตอบของความคิดเห็นมาเทียบระดับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ร้อยละ 80 - 100 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติในระดับ มากที่สุด

ร้อยละ 70 - 79 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติในระดับ มาก

ร้อยละ 60 - 69 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติในระดับ ปานกลาง

ร้อยละ 50 - 59 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติในระดับ น้อย

ต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติในระดับ น้อยที่สุด

1.4 การศึกษาวิธีการสอนคนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ แปลผล สรุปและเขียนรายงานผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้คือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้าน กลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุรรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายดำเนินการโดยเก็บกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 148 คน โดยแยกคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย ดังตาราง 1

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน		
1.1 ชาย	30	50.00
1.2 หญิง	30	50.00
2. ผู้ปกครองนักเรียน		
2.1 ชาย	25	41.67
2.2 หญิง	35	58.33
3. ครูผู้สอน		
3.1 ชาย	4	17.25
3.2 หญิง	24	82.75
รวม	148	100.00

จากตาราง 1 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น นักเรียนชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 นักเรียนหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ผู้ปกครองนักเรียนชาย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 หญิง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และ ครูผู้สอน ชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 หญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 82.75

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขำบุรีรัมย์ เขต 1 เครื่องมือมี 2 แบบคือ แบบสอบถามและแบบสังเกต

1. แบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และเขียนข้อความลงในช่องที่เว้นไว้ที่ตรงกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ส่งเสริม ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความกตัญญู แบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งค่าระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ จำนวน 72 ข้อ

ตอนที่ 3 วิธีการสอนคนตรีพื้นบ้าน เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended form)

2. แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นแบบบันทึกสิ่งที่พบเห็นในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนทั้ง 9 ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การสังเกตพฤติกรรม

1. ผลจากการศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์โดยการสังเกตพฤติกรรม พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ ที่ได้กำหนดไว้ คือ

1.1 ด้านความขยัน สังเกตเห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมมีความตั้งใจที่จะฝึกซ้อมคนตรี มีความพยายามไม่ทอดทิ้งถึงแม้ว่าบางครั้งการฝึกซ้อมกลองยาวประยุกต์จะเหน็ดเหนื่อยนักเรียนก็ยังสู้ไม่หลบหนี

1.2 ด้านความประหยัด สังเกตเห็นว่าว่านักเรียนจะฝึกซ้อมกลองยาวประยุกต์อย่างระมัดระวัง ไม่มีการทำลายให้เกิดการเสียหายได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าครูให้การอบรมและวิทยากรจากชุมชนได้ให้ความรู้เป็นอย่างดี

1.3 ด้านความซื่อสัตย์ สังเกตเห็นว่านักเรียนจะมาฝึกซ้อมกลองยาวประยุกต์อย่างพร้อมเพรียงกัน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี

1.4 ด้านความมีวินัย สังเกตเห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้ตกลงร่วมกัน เช่น เมื่อซ้อมกลองยาวเสร็จแล้วจะต้องนำกลองไปเก็บที่เดิมที่ได้จัดเตรียมไว้ ผลปรากฏว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

1.5 ด้านความสุภาพ สังเกตเห็นว่านักเรียนมีความอ่อนน้อม พูดยาสุภาพ ไม่มีการทะเลาะกัน บางครั้งอาจมีความขัดแย้งกันแต่ก็สามารถตกลงกันได้โดยไม่เกิดปัญหา

1.6 ด้านความสะอาด สังเกตเห็นว่านักเรียนได้ช่วยกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะห้องที่เก็บกลองยาวประยุกต์นักเรียนก็ช่วยเหลือกันรักษาความสะอาดเป็นอย่างดี

1.7 ด้านความสามัคคี สังเกตเห็นว่านักเรียนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของครูและเพื่อนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการด้วยกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันจะเห็นได้จากรุ่นพี่ช่วยยกกลองให้นักเรียนรุ่นน้องอยู่เสมอ

1.8 ด้านความมีน้ำใจ สังเกตเห็นว่านักเรียนมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะรุ่นพี่จะแสดงออกในทางที่ดี มีความเมตตาต่อรุ่นน้องเสมอ เช่น การพุดจาถามไถ่ แสดงความเป็นห่วงห่วง เป็นต้น

1.9 ด้านความกตัญญู สังเกตเห็นว่านักเรียนให้ความเคารพครูผู้สอนรวมทั้งวิทยากรจากชุมชน สังเกตได้จากคำยกย่องจากวิทยากรอยู่เสมอ

2. ผลจากการศึกษาวิธีการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยการสังเกต พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถเล่นกลองยาวประยุกต์ เล่นแบบเป็นวงได้ไพเราะ แสดงให้เห็นว่ามีการฝึกซ้อมรวมทั้งพี่สอนน้องจนเกิดความชำนาญซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากครูผู้สอนและวิทยากรจากชุมชนได้ให้ความรู้จากถูกวิธีจนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างยั่งยืน

3. จากผลการศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยการสังเกต พบว่า นักเรียนได้รับการสอดแทรกคุณธรรม มีการกล่าวคำชมเชยอยู่เสมอ เพราะว่าเป็นนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสมตามความต้องการของครูผู้ฝึกสอนและวิทยากรซึ่งส่งผลดีในภาพรวมทำให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมเป็น

แบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะในช่วงการแสดงดนตรี นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันอยู่เสมอ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้าน กลองยาวประยุกต์

ตาราง 2 พฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์	ระดับของการปฏิบัติ (ร้อยละ)				
	5	4	3	2	1
1. ด้านความขยัน	82.43	13.51	4.05	0.00	0.00
2. ด้านความประหยัด	81.08	17.51	1.35	0.00	0.00
3. ด้านความซื่อสัตย์	85.14	14.86	0.00	0.00	0.00
4. ด้านความมีวินัย	79.73	16.22	4.05	0.00	0.00
5. ด้านสุขภาพ	81.76	15.54	2.70	0.00	0.00
6. ด้านความสะอาด	83.11	16.22	0.68	0.00	0.00
7. ด้านสามสามัคคี	81.76	16.22	2.03	0.00	0.00
8. ด้านความมีน้ำใจ	80.41	17.57	2.03	0.00	0.00
9. ด้านความกตัญญู	84.46	13.51	2.03	0.00	0.00
เฉลี่ยร้อยละ	82.21	15.69	2.10	0.00	0.00

จากตาราง 2 และจากการสังเกตพฤติกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อครูภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งครูที่เข้าร่วม โครงการพบว่า นักเรียนแสดงออกอย่างชัดเจนคือความซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครู และคณะ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและมาฝึกซ้อม โดยพร้อมเพรียงกัน ด้านความกตัญญู ก่อนที่จะมีการฝึกซ้อมจะมีการไหว้ครูซึ่งนักเรียนจะแสดงออกถึงความกตัญญู รู้คุณ ผู้ฝึกสอน โดยการทำความเคารพด้วยการยกมือไหว้ด้วยท่าทางที่อ่อนน้อมแสดงออกอย่างบริสุทธิ์ใจและบ่อยครั้งที่นักเรียนรู้จักการบริการครูฝึกโดยการบริการน้ำดื่มอยู่เสมอ บางครั้งนักเรียนก็นำผลไม้มาฝากครูฝึกเป็นประจำ เช่น มะม่วง ฝรั่ง พุทรา ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีอยู่ในชุมชน ครูฝึกก็จะกล่าวคำชมเชยในความรู้จักบุญคุณอยู่เสมอ ในด้านความสะอาดนักเรียนมีการแต่งกายที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ ช่วยกันทำความสะอาดเครื่องดนตรี ห้องเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้านความขยันนักเรียนมีความขยันขันแข็งในการฝึกซ้อม

มีความมานะพยายามถึงแม้จะเหนื่อยก็ไม่ท้อ ความสุภาพ นักเรียนจะมีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน เวลาเดินผ่านครูผู้ฝึกสอนคนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ในแต่ละครั้งจะสังเกตได้ท่าทางสุภาพ โดยการก้มหน้าเมื่อเดินผ่านครู การพูดจាកับครูฝึกด้วยคำพูดที่ให้ความเคารพ เช่น ผม ครับ หนู คะ โดยท่าทางที่มีความสุภาพเห็นได้อย่างชัดเจน พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกด้วยความสุภาพอาจเป็นเพราะว่าได้รับการฝึก จากครูฝึกที่ดี ในด้านความสามัคคี นักเรียนมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันคอยช่วยเหลือกัน ในหมู่คณะในการยกอุปกรณ์ดนตรีทั้งก่อนการแสดงและ หลังการแสดงและมาซ้อม โดยพร้อมเพรียงกัน ด้านความประหยัด นักเรียนช่วยกันรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ใช้สิ่งของอย่างระมัดระวัง คุ่มค่าและใช้ได้นาน และยังมีคุณธรรมที่สังเกตเห็นเด่นชัดอีกคือ คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ นักเรียนจะแสดงออกต่อเพื่อนที่เรียนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ พบว่า นักเรียนจะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ แม้แต่ จะเป็นการยื่นหรือการนั่งก็จะมีการเอื้อเฟื้อให้แก่กันและกัน หลังจากที่ครูฝึกได้ถ่ายทอดให้นักเรียน จนเกิดการเรียนรู้ด้านดนตรีจนเกิดความชำนาญ ความมีน้ำใจของรุ่นพี่ สังเกตได้จากการสอนให้ น้องตีกลองยาวประยุกต์อย่างสม่ำเสมอ รุ่นน้องก็ให้ความเคารพรุ่นพี่อย่างเห็นได้ชัด โดยการยกมือไหว้พี่เป็นประจำ รุ่นพี่มีความเต็มใจที่จะฝึกสอนน้องให้เล่นดนตรีอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ นักเรียน ยังมีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย สังเกตได้จากการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและ ของชมรมดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ ที่วางไว้อย่างเคร่งครัด

จากการสังเกตพฤติกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของ โรงเรียนบ้านเสม็ดโลกตาล พบว่า วิธีการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ที่มีความเด่นชัดที่สุด ได้แก่ ด้านพี่สอนน้อง ซึ่งถือว่าเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเกิดขึ้นกับนักเรียนเห็นได้ชัดเจนเมื่อครูภูมิปัญญาท้องถิ่นมาฝึกสอนดนตรีกลองยาวประยุกต์ที่อาคารอเนกประสงค์ ครูผู้ฝึกได้ถ่ายทอดความรู้ในการเล่นดนตรีกลองยาวประยุกต์จนทำให้นักเรียนรุ่นพี่สามารถเล่นดนตรีได้ แล้วก็ได้นำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปสอนน้องเป็นประจำ หลังจากเลิกเรียนตามตารางเรียนแล้ว ครูผู้รับผิดชอบด้านการฝึกดนตรีกลองยาวประยุกต์จะนัดนักเรียนมาฝึกที่อาคารอเนกประสงค์เป็นประจำ โดยให้นักเรียนรุ่นพี่เป็นผู้สอนน้อง ถือว่าเป็นวิธีการสอนดนตรีที่มีความเด่นชัด รองลงมาเป็นวิธีการสอนดนตรี โดยครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอนด้วยการฝึกให้ ชำนาญจะจัดให้นักเรียนฝึกแบบซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยนักเรียนจะมีความรับผิดชอบดนตรีแต่ละชิ้นฝึกอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญหลังจากนั้นก็นำมาเล่นดนตรีประกอบเป็นวงเพื่อให้เกิดความไพเราะต้องอาศัยการฝึกสม่ำเสมอรวมทั้งความเข้าใจในจังหวะดนตรี นักเรียนสามารถจำ จังหวะดนตรีได้อย่างแม่นยำแล้วก็จะเป็นการฝึกฝนเรียนรู้ด้านการออกภาคสนาม เป็นวิธีการเรียนการสอนดนตรีพื้นบ้านด้วยการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง ทำให้เกิดทักษะ เกิดความชำนาญ

และสามารถนำดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ไปบริการชุมชนเมื่อมีกิจกรรมในชุมชนได้ เช่น บรรเลงในงานอุปสมบท งานกฐิน งานทอดผ้าป่า งานฉลองพัศศ งานวันสงกรานต์ งานแห่เทียน เข้าพรรษา งานมงคลสมรส โดยการแห่ขบวนมากเจ้าบ่าวและงานรื่นเริงต่าง ๆ ในการแห่วงดนตรี กลองยาวประยุกต์จะมีขบวนรำประกอบเพลง แต่งกายด้วยสีสันสวยงามสะดุดตา มีท่ารำที่อ่อนช้อยเข้ากับจังหวะของดนตรี มีท่ารำที่ประกอบเพลงหยั่งย่าเท้า เพลงแขก เพลงเซ็งกระดืบ เพลงเซ็งสวิง รวมทั้งเพลงลูกทุ่งประยุกต์ หลังจากการแสดงเสร็จทางเจ้าภาพก็จะมอบค่าตอบแทนเป็นเงินให้กับวงดนตรีกลองยาวประยุกต์ก็จะนำเงินที่ได้ไปแบ่งเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งมอบให้ทางโรงเรียนอีกส่วนหนึ่งมอบให้นักเรียนที่เป็นนักดนตรีและนางรำ ทำให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนเพื่อนำไปจุนเจือครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจน ทางผู้ปกครองนักเรียนจึงมีความภาคภูมิใจในผลงานของลูกหลานเป็นอย่างดี และถือว่าการฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด และจากการสังเกตพฤติกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ที่มีความเด่นชัดที่สุดได้แก่ ครูจะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพราะว่ามีในการเล่นดนตรีกลองยาวประยุกต์ครูผู้ฝึกจะมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนเป็นผู้นำไปปฏิบัติอยู่เสมอ เช่น ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ เป็นต้น ในการฝึกกลองยาวประยุกต์ครูจะให้คำชมเชยนักเรียนที่ทำความดีหรือปฏิบัติได้ถูกต้องตามขั้นตอนที่ครูสอนก็จะมีการปลุกฝังจนเป็นนิสัยติดตัวนักเรียน โดยอาศัยครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมหรือเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ได้เป็นอย่างดีจนสามารถเล่นดนตรีแบบเป็นวงได้ และไปสร้างงานดนตรีทำให้เกิดรายได้

ตอนที่ 3 วิธีการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ตาราง 3 วิธีการเรียนการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์โรงเรียนบ้านเสม็ดโลกตาล

วิธี	วิธีการสอน	ความถี่	ร้อยละ
วิธีที่ 1	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอน	50	33.79
วิธีที่ 2	พี่สอนน้อง	55	37.16
วิธีที่ 3	ฝึกฝนเรียนรู้ด้านการออกภาคสนาม	43	29.05
รวม		148	100

จากตาราง 3 พบว่า ร้อยละ 37.16 ด้านที่สอนน้อง เป็นคุณธรรม จริยธรรมที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมากที่สุด รุ่นพี่ที่มีความชำนาญโดยการเรียนรู้จากครูผู้สอนและฝึกซ้อมด้วยตนเอง จะเป็ฯผู้สอนรุ่นน้อง ๆ ต่อไป รองลงมา ร้อยละ 33.79 ด้านครุภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอน สร้างความรู้ความเข้าใจ สอนให้รู้หลักทฤษฎี กฎเกณฑ์ ระเบียบ วิธีเลือกเครื่องดนตรีและรูปแบบการบรรเลง และร้อยละ 29.05 การฝึกฝนเรียนรู้ด้านการออกภาคสนาม เป็นวิธีการเรียนการสอนดนตรีที่บ้าน ด้วยการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง ทำให้เกิดทักษะ เกิดความชำนาญ เช่นการนำดนตรีพื้นบ้าน กลองยาวประยุกต์ไปแสดงในชุมชนได้

สรุปได้ว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ ครุภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอน สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักเรียน ฝึกซ้อมให้เกิดความชำนาญ รุ่นพี่ที่มีความรู้ความสามารถก็จะช่วยสอนให้รุ่นน้องต่อไป ในการเรียนการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์นั้น ครุภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้และครูจะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ค่ายก้องชมเชยกรณีที่นักเรียนทำได้ดี ทำได้ถูกต้อง ถ้ายังทำไม่ได้หรือทำได้ไม่ดีพอ คุณครูก็จะให้กำลังใจ และให้พยายามต่อไปโดยปลูกฝังให้ฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเป็นกิจนิสัย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้าน
กลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยใช้
ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์
2. เพื่อศึกษาวิธีการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ด
โคกตาล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตอยู่ในวิธีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
นักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. ด้านประชากร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย นักเรียนที่สมัคร
เข้าโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ จำนวน 60 คน
ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 60 คน และครูผู้สอน จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 148 คน
ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

สรุปผลการวิจัย

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม คือ มีความกตัญญูสะท้อนจากพิธีการไหว้ครู การทำความเคารพต่อเครื่องดนตรี ทั้งก่อนการแสดงและหลังการแสดง มีความสุภาพอ่อนโยนต่อผู้ใหญ่ พุดจาสุภาพไพเราะ มีน้ำใจ คอยช่วยเหลือกันในวงดนตรี รุ่นพี่ช่วยฝึกสอนให้รุ่นน้อง มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย คือ ความช่วยเหลือกันในหมู่คณะในการยกอุปกรณ์ดนตรีมาแสดงทั้งก่อนการแสดงและหลังการแสดง นักเรียนจะช่วยกันนำอุปกรณ์ไปเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย มาฝึกซ้อมโดยพร้อมเพรียงกัน ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้ตกลงร่วมกัน ความประหยัด นักเรียนช่วยกันรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ใช้สิ่งของอย่างระมัดระวัง คุ่มค่าและจะใช้ได้นาน ความซื่อสัตย์ มีความซื่อสัตย์ ต่อตนเองและหมู่คณะ จะมาซ้อมอย่างพร้อมเพรียงและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้เป็นอย่างดี ความขยัน นักเรียนมีความขยันขันแข็งในการฝึกซ้อมดนตรี มีความมานะอดทน รวมทั้งความสะอาด นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำความสะอาดอุปกรณ์ดนตรีและ บริเวณโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ผลจากการสังเกต การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล คือการให้ชุมชนที่เป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในระหว่างที่มีการเรียนการสอนนั้น นักเรียนก็จะได้รับความรู้และความบันเทิงครูผู้สอนก็จะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม โดยการให้ คำชมเชย ประการเกียรติคุณ เป็นแบบอย่างหรือตัวอย่างที่ดี สำหรับนักเรียนที่ทำความดีหรือมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ถ้ายังทำไม่ได้ครูผู้สอนก็จะให้กำลังใจและให้มีความมานะพยายามต่อไปและปลูกฝังให้เป็น กิจนิสัย ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมที่ดีขึ้นทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ความขยัน ความ ประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความ กตัญญู

2. ศึกษาวิธีการการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล ผลการศึกษาพบว่า มี 3 วิธี คือ

2.1 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอน สร้างความรู้ความเข้าใจ สอนให้รู้หลักทฤษฎี กฎเกณฑ์ ระเบียบ วิธีเลือกลักษณะของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นและรูปแบบการบรรเลง

2.2 พี่สอนน้อง รุ่นพี่ที่มีความชำนาญ โดยการเรียนรู้จากครูผู้สอนและฝึกซ้อมด้วยตนเอง จะเป็นผู้สอนรุ่นน้อง ๆ ต่อไป

2.3 ฝึกฝนเรียนรู้ด้านการออกภาคสนาม เป็นวิธีการเรียนการสอนคนตรีที่บ้านด้วยการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง ทำให้เกิดทักษะ เกิดความชำนาญ เช่นการนำคนตรีที่บ้านกลองยาวประยุกต์ไปแสดงในชุมชนได้ เช่น งานทอดผ้าป่า งานทอดกฐิน งานอุปสมบท เป็นต้น

อภิปรายผล

จากกรณีศึกษา โรงเรียนบ้านเสม็ด โศกศาลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน โดยใช้คนตรีที่บ้านกลองยาวประยุกต์ สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลจากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้คนตรีที่บ้านกลองยาวประยุกต์ โดยการสังเกตพฤติกรรม พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามเป้าของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนโดยใช้คนตรีที่บ้านกลองยาวประยุกต์ ที่ได้กำหนดไว้ คือ ด้านความขยัน สังเกตเห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมมีความตั้งใจที่จะฝึกซ้อมดนตรี มีความพยายามไม่ทอดทิ้ง ถึงแม้ว่าบางครั้งการฝึกซ้อมกลองยาวประยุกต์จะเหน็ดเหนื่อยนักเรียนก็ยังสู้ไม่หลบหนี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่เข้าร่วม โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้คนตรีที่บ้านกลองยาวประยุกต์ส่วนใหญ่สมัครเข้าร่วมโครงการด้วยความเต็มใจ มีความสุขในการเรียนรู้ เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตน ส่งผลให้เกิดความพยายามตั้งใจฝึกซ้อมดนตรี กลองยาวประยุกต์อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นคุณธรรมประจำตัว คือ ความขยัน ประกอบกับการถ่ายทอดความรู้ของครูและวิทยากรจากชุมชน มีความตั้งใจฝึกซ้อมคนตรีที่บ้านกลองยาวประยุกต์อย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเกิดคุณธรรมด้านความขยัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประวิทย์ สุระวรรณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนสุนารีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีคุณธรรม จริยธรรมตามที่ต้องการ ด้านความประหยัด สังเกตเห็นว่านักเรียนจะฝึกซ้อมกลองยาวประยุกต์อย่างระมัดระวัง ไม่มีการทำลายให้เกิดการเสียหายได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าครูให้การอบรมและวิทยากรจากชุมชนได้ให้ความรู้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและวิทยากรจากชุมชนได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามหลักการสอนของครูและวิทยากรอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี ยมศรีเคน (2551 : 107-109) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่รู้จักประหยัดทรัพย์สิน ด้านความซื่อสัตย์ สังเกตเห็นว่านักเรียนจะมาฝึกซ้อมกลองยาวประยุกต์อย่างพร้อมเพรียงกัน มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเล่นดนตรีให้เกิดความพร้อมเพรียงนักเรียนต้องเป็นคนซื่อสัตย์ต่อน้ำที่ต่อคณะวงกลองยาวประยุกต์ด้วย การฝึกฝนเป็นประจำส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี ยมศรีเคน (2551 : 107-109) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย สังเกตเห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้ตกลงร่วมกัน เช่น เมื่อซ้อมกลองยาวเสร็จแล้วจะต้องนำกลางไปเก็บที่เดิมที่ได้จัดเตรียมไว้ ผลปรากฏว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูและวิทยากรจากชุมชนมีการกำหนดระเบียบ ข้อปฏิบัติที่ชัดเจน ให้นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านความมีวินัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประวิทย์ สุระวรรณ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนสุนารีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายส่วนมากมีพฤติกรรมที่ดี มีระเบียบวินัย ด้านความสุภาพ สังเกตเห็นว่านักเรียนมีความอ่อนน้อม พูดยาสุภาพไม่มีการทะเลาะกัน บางครั้งอาจมีความขัดแย้งกันแต่ก็สามารถตกลงกันได้โดยไม่เกิดปัญหา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูและวิทยากรจากชุมชนมีการจัดพิธีไหว้ครู อบรมสั่งสอนให้เกิดความเชื่อศรัทธาต่อครูผู้สอนกลายเป็นการปลูกฝังความสุภาพอ่อนน้อมให้แก่ นักเรียน มีการฝึกอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านความสุภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี ศรีพรหมษา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านภูตะคาม อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมสูงขึ้น ด้านความสะอาด สังเกตเห็นว่านักเรียนได้ช่วยกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะห้องที่เก็บกลองยาวประยุกต์นักเรียนก็ช่วยเหลือกันรักษาความสะอาดเป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้ของครูและวิทยากรจากชุมชนมีการกำหนดกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดอยู่เสมอจนเกิดเป็นความเคยชิน จึงส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านความสะอาด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี ยมศรีเคน (2551 : 107-109) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า พฤติกรรมนักเรียนโดยรวมทุกด้านทั้งสองช่วงชั้นมีระดับ การปฏิบัติมาก ด้านความสามัคคี สังเกตเห็นว่านักเรียนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของครูและเพื่อน นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการด้วยกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันจะเห็นได้จากรุ่นพี่ช่วยยกกล่องให้ นักเรียนรุ่นน้องอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการได้มีการปฏิบัติ กิจกรรมร่วมกันอยู่เป็นประจำ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้เกิด ความรักใคร่ปรองดองกัน จึงส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านความสามัคคี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมณฑา สนวนพลรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นใน ด้านความสามัคคี ด้านความมีน้ำใจ สังเกตเห็นว่านักเรียนมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะรุ่นพี่จะแสดงออกในทางที่ดี มีความเมตตาต่อรุ่นน้องเสมอ เช่น การพุดจาถามไถ่ แสดงความเป็นห่วงห่วง เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนกลองยาว ประยุกต์ต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องประกอบกระบวนการสอนของครูและ วิทยากรจากชุมชนได้กำหนดให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันอยู่เสมอ จึงส่งผลให้เกิดคุณธรรม ด้านความมีน้ำใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประวิทย์ สุระวรรณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่นักเรียน โรงเรียนสุนารีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ผู้ที่จะเจริญงอกงาม ในชีวิตได้จิตใจต้องประกอบไปด้วยคุณธรรมอันดีงาม และด้านความกตัญญู สังเกตเห็นว่านักเรียน ให้ความเคารพครูผู้สอนรวมทั้งวิทยากรจากชุมชน สังเกตได้จากคำยกย่องจากวิทยากรอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ก่อนจะเรียน จะต้องมีการไหว้ครูก่อน ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่ดีงาม ได้ปลูกฝังให้กับนักเรียนอยู่เสมอจึงเกิด คุณธรรมด้านความกตัญญู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมณฑา สนวนพลรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โดยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม และจริยธรรม พบว่า นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นในด้านความกตัญญู

ผลจากการสังเกต การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลอง ยาวประยุกต์ของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล คือการให้ชุมชนที่เป็นครุภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เข้ามา มี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในระหว่างที่มีการเรียนการสอนนั้น

นักเรียนก็จะได้รับความรู้และความบันเทิงครูผู้สอนก็จะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม โดยการให้ คำชมเชย ประกาศเกียรติคุณ เป็นแบบอย่างหรือตัวอย่างที่ดี สำหรับนักเรียนที่ทำดีหรือมีพฤติกรรม ที่ดีขึ้น ถ้ายังทำไม่ได้ครูผู้สอนก็จะให้กำลังใจและให้มีความมานะพยายามต่อไปและปลูกฝังให้เป็น กิจนิสัย ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมที่ดีขึ้นทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ความขยัน ความ ประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความ กตัญญู วินัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประวิทย์ สุระวรรณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ นักเรียนโรงเรียนสุรนารีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มี คุณธรรม จริยธรรมตามที่ต้องการ ด้านความประหยัด สังเกตเห็นว่านักเรียนจะฝึกซ้อมกลองยาว ประยุกต์อย่างระมัดระวัง ไม่มีการทำลายให้เกิดการเสียหายได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าครูให้การอบรม และวิทยากรจากชุมชนได้ให้ความรู้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอนและวิทยากรจากชุมชนได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่าง ชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามหลักการสอนของครูและวิทยากรอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. ผลจากการศึกษาวิธีการสอนดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ของ โรงเรียนบ้านเสม็ด โดกตาล พบว่า นักเรียนสามารถเล่นกลองยาวประยุกต์เล่นแบบเป็นวงได้ไพเราะ แสดงให้เห็นว่ามี การฝึกซ้อมรวมทั้งที่สอนน้องจนเกิดความชำนาญซึ่ง ได้รับการถ่ายทอดจากครูผู้สอนและวิทยากร จากชุมชนได้ให้ความรู้จากกฎวิธีจนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การฝึกซ้อมดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์จะต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดทักษะ หรือความชำนาญ ผู้เรียนจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงมากจึงจะสามารถฝึกฝน การเล่นดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ให้เกิดความชำนาญได้ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว สามารถเล่นดนตรีกลองยาวประยุกต์ได้แบบเป็นวงได้ เกิดจากการฝึกซ้อมจนเกิดความชำนาญ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูนิวิฐวิริยคุณ (โปชาวิชัย) (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดลำพูน พบว่า ควรมอบหมายงานให้นักเรียนควบคุมกันเองเพื่อฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาว ประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ด โดกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1. ชุมชนควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการละเล่นดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นำกลองยาวประยุกต์ไปจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเป็นการดำเนินกิจกรรม และทำให้เยาวชนหันมาเล่นดนตรีพื้นบ้าน
3. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำศิลปะแขนงอื่น ๆ มาส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม
4. ชุมชนสามารถนำผลการศึกษากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ ซึ่งเป็นองค์ความรู้กลับไปใช้พัฒนาชุมชนเพื่อให้เกิดการศึกษาและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความภาคภูมิใจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยใช้คนตรีพื้นบ้านชนิดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานประเพณีและกิจกรรมในแต่ละท้องถิ่น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านในทุกอำเภอ ของจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดใกล้เคียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2541). **คู่มือการเสริมสร้างค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมและวินัย ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- (2541) **กรอบแนวคิดเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2544). **กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545). “การส่งเสริมการเรียนรู้แบบพหุปัญญา.” **ข่าววิชาการ**. 1(8) : 6-8 : กุสภาพันธ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ**. (2551). ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2551, จาก http://www.tlcthai.com/webboard/view_topic.php?table_id=1&cate_id=70&post_id=..
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จรัญ แก้วเป็ง. (2546). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้านคารวะธรรม** โรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- เจริญชัย ชนไฟโรจน์. (2526). **ดนตรีและการละเล่นพื้นบ้านอีสาน**. (เอกสารประกอบการสอนวิชาดุริยางค์) มหาสารคาม : ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ชาญวิทย์ ชุมศรี. (2549). **การศึกษาการละเล่นพื้นบ้านกลองยาว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ดนตรีพื้นบ้าน**. (2548). ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2551, จาก <http://www.msu.ac.th./satit /studentProj /2548/ Selected/ M102/g02 - Thaiclassicalmusic/NativeMusic...>
- ดวงเดือน คุปต์การ. (2544). **การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องสาระของทำนองเพลงไทยผ่านทักษะการขับร้อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาดนตรีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิสนา แคมมณี. (2542). **คู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์.

ธิดา โมกสิกรัตน์. (2540). **ศิลปะการเล่นและการแสดงพื้นบ้านของไทย**. กรุงเทพฯ : สยามแอดวานซ์.

ทฤษฎีพหุปัญญา. (2554) สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2554, จาก [http://www.babybestbuy.in.th/shop/theory of multiple intelligences](http://www.babybestbuy.in.th/shop/theory%20of%20multiple%20intelligences).

ปัญญา อิงสกุล. (2545, สิงหาคม). “วิกฤตศีลธรรมการส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน”. **วารสารวิชาการ**. 5(8) : 73.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. สุวีริยาสาส์น.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2543). **จริยศึกษา**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเวศ วะสี. (2536). **ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุฟ.

พระครูนิวิฐวิริยคุณ (โปธาวิชัย). (2549). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา) ลำปาง : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

พระธรรมปิฎก. (ป. ปยุตตโต) (2540). **ธรรมนุญชีวิตพุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม**. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.

พระมหาประวิทย์ สุระวรรณะ. (2552). **การพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนสุนารีวิทยา อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (2542,19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 7 ก.

พล แสงสว่าง. (2545). “การพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อพัฒนาจริยธรรม”, **วารสารศึกษาศาสตร์**. 4(1): เมษายน.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และรัตนา กาญจนพันธ์. (2544). **ความรู้คู่คุณธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พีระ รัตนวิจิตร. (2544). **การประยุกต์ทฤษฎีพหุปัญญาสู่การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.

พุทธทาสภิกขุ. (2543). **บางแง่มุมของมนุษย์ในทัศนะพุทธทาสภิกขุ**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.

ไพบูลย์ ศรีโมรา. (2550). **การจัดกิจกรรมเรียนรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมความมีวินัยในตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามุรธัมย์ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ** กศ.ม.

- (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 ยูวดี ศรีพรหมษา. (2552). การดำเนินงานสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียน
 บ้านภูตะคาม อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 รัชนี ยมศรีเคน. (2551). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน
 การศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 มหาสารคาม.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ราชกิจจานุเบกษา.
 ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
 นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
 โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล. (2553). รายงานผลการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล.
 บุรีรัมย์ : โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล.
 ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม
 วิชาการ
 วันัสชาห์ สุวรรณทอง. (2546). ทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม
 จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
 สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
 วนิดา สิทธิสมบูรณ์ และคณะ. (2544). คุณธรรมนำสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
 วศิณ อินทสระ. (2541). พุทธจริยศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทองกวาง.
 วิมลพรรณ สีนสุวงศ์วัฒน์. (2552). การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านศีลธรรม
 ตามวิถีพุทธในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์).
 มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 วีระพงษ์ ถิ่นแสนดี. (2550). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสิงห์สะอาด
 อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
 มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- วีระศักดิ์ สมานชาติ. สภาพการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศีลธรรม โปทนา. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนบ้านโนนค้อ อำเภอคำม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สภาการศึกษา. (2546). วิจัย 4 รูปแบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็ก. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2551,
จาก http://www.onec.go.th/news46/pr/sa/a/s_490314.htm.
- สมเดช มุงเมือง. (2542). “การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน,” *ครูปริทัศน์*. 50 - 57.
- สุนงา สวนผลรัตน์. (2550). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ
จริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. ปรินญาณีพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุมาลี สุจินดา. (2546). จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่ง
จันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2543). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยะ รูปหมอก. (2546, สิงหาคม). “มารู้จักจริยธรรมกันก่อนที่จะนำไปสอนเด็ก”.
วารสารวิชาการ. 6(8): 63.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534). *แนวทางการบริหารการใช้หลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2551). *ดนตรีไทย*. ค้นเมื่อ 16 กันยายน 2551,
จาก <http://www.culture.go.th/knowledge/music/music2.htm>.
- สำนักงานคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)*.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). *มาตรฐานการศึกษา*.
ค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2555. <http://www.google.co.th>.

- อเนก แท้สูงเนิน. (2546). **การพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัย ด้านความสะอาด และด้านความ
ประหยัด ของโรงเรียนตลาดไทรพิทยาคม อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา.**
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- องอาจ ชุมสาย ณ อยุธยา. (2546). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่า
ความเป็นมนุษย์ โดยอิงแนวคิดการเรียนรู้จากการหยั่งรู้ด้วยตนเอง.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังคณา ใจเหิม. (2544). **วรรณคดีเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี.** กรุงเทพฯ :
บริษัทพิมพ์เศส พรินต์ติ้ง.
- อุทิศ รัตมี. (2551). **ดนตรีพื้นบ้านสุรินทร์.** ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2551,
จาก [http://www. Sueinindex. Com / northeasto3. htm.](http://www.Sueinindex.Com/northeasto3.htm)
- Holden. (2001). **A Qualitive Study of Character Education : Urban Electuary Teacher
Perception of Their Beliefs and Practices.** Retrieved 9 July 2010, from
[http://www. Lib.umi.com/dissertation/Prereview.](http://www. Lib.umi.com/dissertation/Prereview)
- Holfman, M. L. (1970). **Moral Development in Carmichael's Manual of Child Development.**
New York : Riley and Sons.
- Lewis, C. L. (1982,June). "The Relationship of Moral Development and Cognitive Development
within Gifted Students Examined in the light of Variables of Sex, Socioeconomic
Status and Age." **Dessertation Abtracts Intertional.** 42 : 5088 A.
- Phisalaphong, R. (2003, June). **Teacher Practice Curriculum and Children's Moral
Development in Buddhist Temple Preschool in Thailand.** **Dissertation Abstracts
International.** 63(12) : 4216 – A.
- Raymond, G. W. (2001). "The Academic Impact of Infusing Character Education in of the
Curriculum." **Digital Dissatations – Full Citation & Abstracts.** 63(03) : 903.
- Ried, R, R. (1965). "Moraland Spiritual Values to teach or not test" **Journal of
Secondary Education.** 40 : 1965.
- Warshaw, R. (1978). "Moral Reasoning of Children in Fourth and Sixth Grades in Two Different
Educational Environments." **Dessertation Abtracts Intertional.** 39(5) : 145 – A.
- Whiting, J. M. (1960). **Resource Mediation and Learning by identification.** Texas
: University of Texas Press.

บุคลากรกรม

นายเหนือ ไชยศรีรัมย์ เกิดเมื่อ พ.ศ. 2483 บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 2 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2553)

นายอภิชาติ อางบำรุง เกิดเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2531 บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 2 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2553)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรืรัมย์ University
Buri Ram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๑๙๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล

ด้วย นายสมพงษ์ กล้าแข็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายสมพงษ์ กล้าแข็ง ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๙๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกนก ติมิ

ด้วย นายสมพงษ์ กล้าแข็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ
ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการ
วิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ว ๑๙๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล

ด้วย นายสมพงษ์ กล้าแข็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๙๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุรเทพ ไชยสาร

ด้วย นายสมพงษ์ กล้าแข็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
โดยใช้คนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง โดยให้ท่านตอบแบบสอบถามในแต่ละตอนโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และข้อมูลนี้จะใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และเขียนข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. นักเรียนชายจำนวน 60 คน	นักเรียนหญิงจำนวน 60 คน
2. ครูชายจำนวน 4 คน	ครูหญิงจำนวน 24 คน
3. ผู้ปกครองชายจำนวน 25 คน	ผู้ปกครองหญิงจำนวน 35 คน
รวม 148 คน เฉลี่ยร้อยละ 100	

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่ส่งเสริม ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความกตัญญู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
ระดับ 4	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติบ่อยครั้งแต่ไม่สม่ำเสมอ
ระดับ 3	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติเป็นบ้างเป็นครั้งคราว
ระดับ 2	หมายถึง	นักเรียนจะปฏิบัติเมื่อมีคำสั่ง
ระดับ 1	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติเมื่อถูกบังคับและควบคุม

ด้าน	รายการปฏิบัติ	ระดับผลของการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ความขยัน	1. นักเรียนมีความขยันฝึกซ้อมดนตรี					
	2. นักเรียนมีความอดทนในการฝึกซ้อมดนตรี					
	3. มีความพยายามไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค					
	4. มีความใฝ่เรียน ใฝ่รู้ กระตือรือร้นในการเรียน					
	5. เข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี					
	6. ช่วยเหลือการทำงาน					
	7. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
	8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ					
ความประหยัด	1. นักเรียนใช้เครื่องดนตรีอย่างระมัดระวัง					
	2. นักเรียนซ่อมแซมเครื่องดนตรีเมื่อชำรุด					
	3. รู้จักคุณค่าของเงิน ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย					
	4. นำวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้กลับมาใช้ใหม่					
	5. ใช้วัสดุอุปกรณ์เหมาะสมกับงานและคุ้มค่า					
	7. ใช้ทรัพยากรน้ำ ไฟ อย่างประหยัด					
	8. รู้จักเก็บออมเงิน					

ด้าน	รายการปฏิบัติ	ระดับผลของการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ความซื่อสัตย์	1. นักเรียนซื่อสัตย์ต่อตนเองและครู					
	2. นักเรียนซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในการฝึกฝึกซ้อมดนตรี					
	3. ประพฤติตนตรงต่อเวลา ต่อหน้าที่					
	4. ไม่ลักขโมยเอาของของคนอื่นมาเป็นของตน					
	5. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น					
	6. ไม่พูดจาโกหก หรือให้ร้ายผู้อื่น					
	7. ยอมรับเมื่อกระทำความผิด					
	8. ไม่กระทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย					
ความมีวินัย	1. นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด					
	2. นักเรียนซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในการฝึกซ้อม					
	3. นักเรียนจัดวางเครื่องดนตรีอย่างเป็นระบบ					
	4. ปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน					
	5. มีความตรงต่อเวลา ไม่เข้าเรียนสาย					
	6. มีวินัยต่อตนเองและสังคม					
	7. เคารพสิทธิของผู้อื่น					
	8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา					

ด้าน	รายการปฏิบัติ	ระดับผลของการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ความสุภาพ	1. นักเรียนพูดจาสุภาพต่อครูและครูภูมิปัญญาท้องถิ่น					
	2. นักเรียนปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างสุภาพเรียบร้อย					
	3. มีความอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ					
	4. ไม่มีนิสัยก้าวก้าวรุนแรง					
	5. มีความสุภาพอ่อนโยนกับบุคคลทั่วไป					
	6. พูดจาไพเราะอ่อนหวาน					
	7. แต่งกายสุภาพ เหมาะกับกาลเทศะ					
	8. ไม่พูดคำหยาบ					
ความสะอาด	1. นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย					
	2. นักเรียนดูแลเครื่องดนตรีให้สะอาด					
	3. รักษาความสะอาดของโรงเรียน					
	4. รักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย					
	5. ดูแลความสะอาดของสังคมส่วนรวม					
	6. เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์					
	7. มีสุขภาพจิตดี ร่าเริงแจ่มใส					
	8. อนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม					

ด้าน	รายการปฏิบัติ	ระดับผลของการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ความสามัคคี	1. นักเรียนมีความพร้อมเพียงในการฝึกซ้อม					
	2. นักเรียนช่วยเหลือครูและเพื่อนด้วยความเต็มใจ					
	3. ไม่ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น					
	4. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
	5. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
	6. เป็นคนมีเหตุผล ไม่เอาแต่อารมณ์					
	7. ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียนชุมชน					
	8. ปฏิบัติตามข้อตกลงของหมู่คณะ					
ความมีน้ำใจ	1. นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
	2. นักเรียนรุ่นพี่ช่วยสอนคนตรีรุ่นน้อง					
	3. มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
	4. มีความเสียสละรู้จักแบ่งปัน					
	5. มีความเข้าใจเห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน					
	6. ช่วยเหลือสังคมด้วยกำลังร่างกายและสติปัญญา					
	7. แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ					
	8. รักและเมตตาต่อสัตว์และไม่รังแกสัตว์					

ด้าน	รายการปฏิบัติ	ระดับผลของการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ความกตัญญู	1. นักเรียนปฏิบัติต่อครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความเคารพ					
	2. นักเรียนแสดงการไหว้ครูด้วยความตั้งใจ					
	3. ระลึกถึงบุญคุณต่อผู้มีพระคุณเช่น ประเพณีการไหว้ครู วันแม่แห่งชาติ					
	4. ยกย่องเชิดชูเกียรติครูบาอาจารย์					
	5. ไม่ลบหลู่คูหมิ่นต่อผู้มีพระคุณ					
	6. ตอบแทนผู้มีพระคุณเมื่อมีโอกาส					
	7. ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน					
	8. เสียสละกำลังกายกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญาในการช่วยเหลือสถานศึกษาที่ให้ความรู้					

ตอนที่ 3 เป็นแบบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับวิธีการสอนคนตรีที่บ้านคลองยาวประยุกต์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล

คำชี้แจง ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเห็นด้วยกับวิธีการสอนมากที่สุด

วิธี	วิธีการสอน	ความถี่
วิธีที่ 1	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอน	
วิธีที่ 2	พี่สอนน้อง	
วิธีที่ 3	ฝึกฝนด้านการออกภาคสนาม	

แบบสังเกตเพื่อการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้าน

กลองยาวประยุกต์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านกลองยาวประยุกต์ :

กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือ ตามกรอบความคิด ดังต่อไปนี้

1. การสังเกตครั้งที่
2. เรื่องที่สังเกต
3. ผู้รับการสังเกต
4. วัน เดือน ปี ที่สังเกต
5. การสังเกตเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ส่งเสริม
 - 5.1 ด้านความขยัน
.....
.....
.....
.....
 - 5.2 ด้านความประหยัด
.....
.....
.....
.....
 - 5.3 ด้านความซื่อสัตย์
.....
.....
.....
.....

5.4 ด้านความมีวินัย

.....

.....

.....

.....

5.5 ด้านความสุภาพ

.....

.....

.....

.....

5.6 ด้านความสะอาด

.....

.....

.....

.....

5.7 ด้านความสามัคคี

.....

.....

.....

.....

5.8 ด้านความมีน้ำใจ

.....

.....

.....

.....

5.9 ด้านความกตัญญู

.....

.....

.....

.....

6. สิ่งที่สังเกตได้

.....

.....

.....

7. สิ่งที่ประทับใจจากการสังเกต

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะจากการสังเกต

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
1. นักเรียนมีความขยันฝึกซ้อมดนตรี	2.646
2. นักเรียนมีความอดทนการฝึกซ้อมดนตรี	4.279
3. มีความพยายามไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค	5.907
4. มีความใฝ่เรียน ใฝ่รู้ กระตือรือร้นในการเรียน	2.694
5. เข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	4.297
6. ช่วยเหลือการทำงาน	2.907
7. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.128
8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	3.176
9. นักเรียนใช้เครื่องดนตรีอย่างระมัดระวัง	2.646
10. นักเรียนซ่อมแซมเครื่องดนตรีเมื่อชำรุด	4.279
11. รู้จักคุณค่าของเงิน ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย	5.907
12. นำวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้กลับมาใช้ใหม่	2.594
13. ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างคุ้มค่า	4.289
14. ใช้วัสดุอุปกรณ์เหมาะสมกับงานและคุ้มค่า	2.997
15. ใช้ทรัพยากรน้ำ ไฟ อย่างประหยัด	3.168
16. รู้จักเก็บออมเงิน	3.276
17. นักเรียนซื่อสัตย์ต่อหน้าตนเองและครู	2.746
18. นักเรียนซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในการฝึกซ้อมดนตรี	4.479
19. ประพฤติตนตรงต่อเวลา หน้าที่	5.807
20. ไม่ลักขโมยเอาของผู้อื่นมาเป็นของตัวเอง	2.894

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
21. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.979
22. ไม่พูดจาโกหกหรือให้ร้ายผู้อื่น	2.153
23. ยอมรับเมื่อกระทำความผิด	3.428
24. ไม่กระทำสิ่งผิดกฎหมาย	3.376
25. นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด	4.592
26. นักเรียนซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในการฝึกซ้อม	2.567
27. นักเรียนจัดวางเครื่องดนตรีอย่างเป็นระบบ	5.606
28. ปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน	2.270
29. มีความตรงต่อเวลาไม่เข้าเรียนสาย	3.400
30. มีวินัยต่อตนเองและสังคม	4.207
31. เคารพสิทธิของผู้อื่น	2.553
32. ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	3.598
33. นักเรียนพูดจาสุภาพต่อครูและครูภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.238
34. นักเรียนปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างสุภาพ	2.874
35. มีความอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ	2.958
36. ไม่มีนิสัยก้าวร้าวรุนแรง	3.592
37. มีความสุภาพอ่อนโยนกับบุคคลทั่วไป	4.567
38. พูดจาไพเราะอ่อนหวาน	3.060
39. แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ	3.270
40. ไม่พูดคำหยาบ	5.400

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
41. นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย	5.270
42. นักเรียนดูแลเครื่องดนตรีให้สะอาด	4.553
43. รักษาความสะอาดของโรงเรียน	5.598
44. รักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย	4.238
45. ดูแลความสะอาดของสังคมส่วนรวม	3.874
46. เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์	4.958
47. มีสุขภาพจิตดี ร่าเริงแจ่มใส	3.933
48. อนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม	4.524
49. นักเรียนมีความพร้อมเพียงในการฝึกซ้อม	4.425
50. นักเรียนช่วยเหลือครูและเพื่อนด้วยตัวความเต็มใจ	4.541
51. ไม่ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น	3.257
52. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.177
53. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.432
54. เป็นคนมีเหตุผล ไม่เอาแต่อารมณ์	4.587
55. ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียน ชุมชน	4.249
56. ปฏิบัติตามข้อตกลงของหมู่คณะ	3.439
57. นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.279
58. นักเรียนรุ่นพี่ช่วยสอนดนตรีรุ่นน้อง	3.933
59. มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.524
60. มีความเสียสละรู้จักแบ่งปัน	4.425

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
61. มีความเข้าใจเห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน	4.541
62. ช่วยเหลือสังคมด้วยกำลังร่างกายและสติปัญญา	3.257
63. แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ	3.177
64. รักและเมตตาต่อสัตว์ไม่รังแกสัตว์	4.432
65. นักเรียนปฏิบัติต่อครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความเคารพ	4.587
66. นักเรียนแสดงการไหว้ครูด้วยความตั้งใจ	4.249
67. ระลึกถึงบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ เช่น ประเพณีไหว้ครู วันแม่แห่งชาติ	3.439
68. ยกย่องเชิดชูเกียรติครูบาอาจารย์	4.279
69. ไม่ลบหลู่คูหามีนต่อผู้มีพระคุณ	8.354
70. ตอบแทนผู้มีพระคุณเมื่อมีโอกาส	2.358
71. ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน	4.478
72. เสียสละกำลังกายกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญาในการช่วยเหลือสถานศึกษาที่ให้ความรู้	3.687

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 72

Alpha = .9832

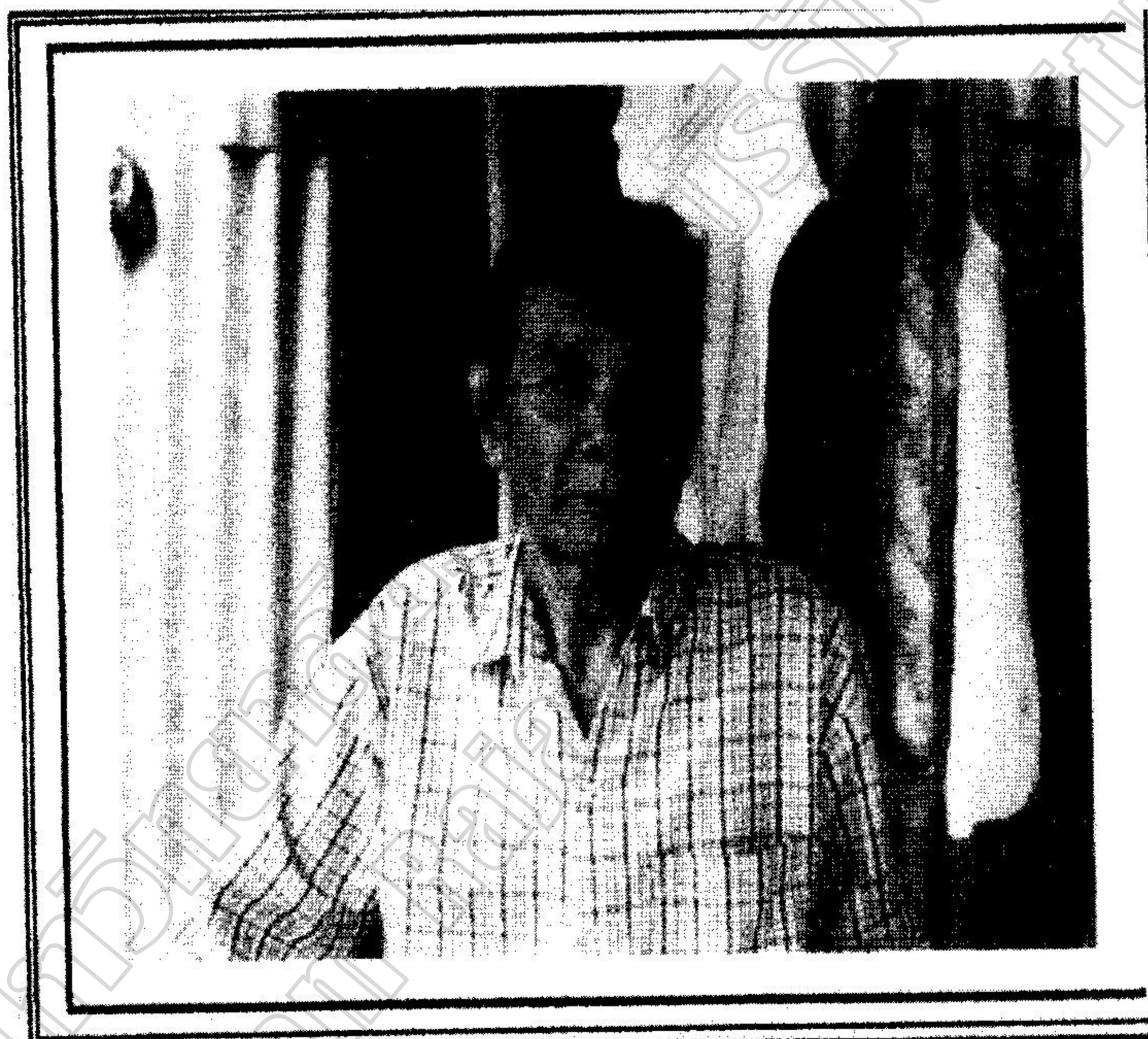
ภาคผนวก ง
ประวัติกรณีปัญหาท้องถิ่น

ประวัติวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้าน

นายอภิชาติ อัจบำรุง (สัมภาษณ์. 2552) เกิดวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2531 อยู่บ้านเลขที่ 195 หมู่ที่ 2 บ้านเสม็ดโคกตาล ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถทางด้านดนตรีพื้นบ้านและเป็นวิทยากรพิเศษด้านดนตรีพื้นบ้าน และเป็นศิษย์ของโรงเรียน ที่ช่วยกันสืบทอดดนตรีพื้นบ้านของบ้านเสม็ดโคกตาลไว้เพื่อที่จะได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้านไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการสื่อสาร ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ ได้นำเครื่องดนตรีประเภท ซอ มาบรรเลงร่วมกับกลองยาว เป็นการประยุกต์การเล่นเข้าด้วยกัน เป็นกลองยาวประยุกต์ เพื่อให้มีการบรรเลงที่มีสีสันมากขึ้น ไม่จำเจซ้ำซากในรูปแบบเดิมๆ ซอ จะบรรเลงเพลงพื้นบ้านอีสานใต้ หรือเพลงกันตริมของชาวบุรีรัมย์ และสุรินทร์ ก่อนเล่นจะบรรเลงเพลงอัปสร (เพลงรำวงสรวงของซอ) อภิชาติ อัจบำรุง เคยได้รับเชิญไปเล่นร่วมกับวงโปงลางสะออน โดยเล่นเครื่องดนตรีประเภท ซอด้วง

ประวัติวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้าน

นายเหนือ ไชยศรีรัมย์ (สัมภาษณ์. 2552) เกิด พ.ศ. 2483 อยู่บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 2 บ้านเสม็ดโคกตาล ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ซึ่งเป็นวิทยากรพิเศษด้านดนตรีพื้นบ้านของโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล ได้เห็นต้นขุ่นยืนตาย จึงขอจากเจ้าของต้นขุ่นที่ยืนตาย เอามาทำเป็นกลองยาวไว้ประจำหมู่บ้าน เอาหนังวัวหรือหนังควายมาปิดหน้ากลองยาว นิยมใช้ไม้ขุ่นมาทำเป็นหุ่นกลอง เพราะมีน้ำหนักเบา เวลาสะพายตีบรรเลงตามงานต่าง ๆ จะได้ไม่หนัก และทำให้ไม่เหนื่อยเร็ว สำหรับผู้ตีกลองยาว การซ้อมกลองยาวของบ้านเสม็ดโคกตาล จะซ้อมตอนเย็นของทุก ๆ วัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ภาพกิจกรรม

การบรรเลงดนตรีพื้นบ้านเพื่อไหว้ครูบาอาจารย์

คณาครู วิทยากร และนักเรียนร่วมทำพิธีไหว้ครูคนตรี

การแสดงของนักเรียนชมรมดนตรีพื้นบ้านสู่สาธารณชน

การเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะชน

การแสดงของนักเรียนชมรมดนตรีพื้นบ้าน

นักเรียนชมรมดนตรีพื้นบ้านมาแสดงเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะชน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	สมพงษ์ กล้าแข็ง
วันเดือนปีเกิด	29 กุมภาพันธ์ 2511
สถานที่เกิด	31 หมู่ที่ 14 ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	57 หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสม็ดโลกตาล ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถนนน้อย ตำบลหินลาด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบ้านเมืองคู โรงเรียนวัดบ้านเมืองคู ตำบลเมืองแฝง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2523 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านตะโก ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2526 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2529 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2538 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ภาษาไทย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2550 ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2556 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์